

OPERATIVT PROGRAM INOM MÅLET INVESTERING FÖR SYSSLSÄTTNING OCH TILLVÄXT

CCI	2014SE16RFOP003
Titel	Västsverige
Version	1.3
Första året	2014
Sista året	2020
Stödberättigande från	2014-jan-01
Stödberättigande till	2023-dec-31
Kommissionens beslutsnummer	C(2014)9967
Kommissionens beslutsdatum	2014-dec-15
Medlemsstatens beslut om ändring nr	
Datum för medlemsstatens beslut om ändring	
Datum för ikraftträdande av medlemsstatens beslut om ändring	
Nuts-regioner som omfattas av det operativa programmet	SE23 - Västsverige

1. STRATEGI FÖR DET OPERATIVA PROGRAMMETS BIDRAG TILL UNIONENS STRATEGI FÖR SMART OCH HÅLLBAR TILLVÄXT FÖR ALLA OCH FÖR ATT UPPNÅ EKONOMISK, SOCIAL OCH TERRITORIELL SAMMANHÅLLNING

1.1 Strategi för det operativa programmens bidrag till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och för att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning

1.1.1 Beskrivning av programmets strategi för att bidra till att uppfylla unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och till att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.

De övergripande målsättningarna för Västsveriges regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är att stärka små och medelstora företags konkurrenskraft, bidra till en mer koldioxidsnål ekonomi och främja en hållbar stadsutveckling. Målgrupp är små och medelstora företag.[1] Aktiviteter och resultat inom programmet ska riktas mot små och medelstora företag.

Programmet består av tre insatsområden:

- Samverkan inom forskning och innovation
- Konkurrenskraftiga små och medelstora företag
- Innovation för en koldioxidsnål ekonomi

För respektive insatsområde finns ett tematiskt mål, investeringsprioriteringar och specifika mål. Tematiska mål och investeringsprioriteringar är formulerade av Europeiska kommissionen. Specifika mål är formulerade av Västra Götalandsregionen och Region Halland. Programmet främjar hållbar stadsutveckling genom integrerade insatser i samtliga insatsområden. Figur 1 illustrerar programmets övergripande struktur.

Se figur 1 i bilaga "Tabeller och bilder Västsverige"

Programmets utgångspunkter

Genom det regionala utvecklingsansvaret ska Västra Götalandsregionen och Region Halland bidra till en hållbar tillväxt och utveckling i respektive län[3]. Begreppet hållbar tillväxt och utveckling innebär i detta sammanhang en helhetssyn på människors och samhällets behov, förutsättningar och problem. Utgångspunkten är att **ekonomiska, sociala och miljömässiga** förhållanden är ömsesidigt beroende av varandra och att dessa behöver utvecklas i takt för en god samhällsutveckling. Hållbar tillväxt och utveckling, utifrån de tre dimensionerna, är utgångspunkten för de regionala utvecklingsstrategier som Västra Götalandsregionen och Region Halland utarbetar för respektive län. Ur ett regionalt perspektiv är det regionala strukturfondsprogrammet för Västsverige ett av flera verktyg för att genomföra de regionala utvecklingsstrategierna.

Programmen är också ett av flera verktyg för att genomföra Europa 2020-strategin. I Europa 2020-strategin används begreppen smart, hållbar och inkluderande tillväxt, vilka relaterar till de ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionerna som ligger på regionerna och den regionala tillväxtpolitiken att hantera. Mer specifikt avses:

- Smart tillväxt syftar till en ekonomisk utveckling som baseras på kunskap och innovation,
- Hållbar tillväxt innebär en resurseffektiv, grön och konkurrenskraftig ekonomi,
- Inkluderande tillväxt avser en hög sysselsättning med en social och territoriell sammanhållning.
- **Partnerskapsöverenskommelsen**

Partnerskapsöverenskommelsen utgör det nationella strategiska ramverket för den kommande strukturfondsperioden och anger inriktning och prioriteringar som grund för fondernas användning. En nära koppling ska därför finnas till det operativa programmet. Analysen i Sveriges partnerskapsöverenskommelse betonar särskilt följande aspekter:

- Sverige blir allt mer globaliserat och konkurrensutsatt, vilket ställer krav på välutbildad arbetskraft, högkvalitativ forskning och innovation samt välfungerande infrastruktur. Utbildningsnivå har stor betydelse för arbetsmarknadens, regionens och samhällets utvecklings- och omvandlingsförmåga. Det finns en regional obalans i fördelningen av högutbildade, vilket har konsekvenser för den långsiktiga regionala utvecklingen. FoU-investeringarna inom framförallt privat sektor behöver öka och den entreprenöriella kompetensen behöver utvecklas, inte minst på landsbygden samt bland ungdomar, kvinnor och utrikes födda. Profilerings av framstående universitet och ökad samverkan med aktörer från näringslivet är önskvärt.
- Regeringen har en vision om att Sverige 2050 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären. Utmaningen är att kombinera tillväxt med en minskning av koldioxidutsläpp, vilket dock flera regioner har lyckats med under de senaste åren. Växthusgasutsläppen varierar stort regionalt, vilket huvudsakligen beror på skillnader i näringslivsstruktur. Inrikes transporter står för en tredjedel av utsläppen. Sverige påverkas kraftigt av ett förändrat klimat och konsekvenserna varierar med lokala och regionala förutsättningar. Exempelvis kommer översvämningensrisken i sjöar och vattendrag öka. Omställningsarbetet till ett mer hållbart energisystem och en hållbar näringslivsutveckling utgör en grund för teknik-, produkt- och tjänsteutveckling samt i förlängningen ökad sysselsättning och företagande.
- Sysselsättningspolitikens viktigaste målsättning är att varaktigt öka sysselsättningen. Ökningen behöver främst ske i grupper med svag förankring på arbetsmarknaden, såsom unga och utrikes födda. Kvinnors sysselsättningsgrad behöver också öka. Ökande arbetslöshet under de senaste åren har slagit hårt mot alla regioner och befolkningsgrupper, men unga, utrikes födda, personer med funktionsnedsättning och korttidsutbildade har drabbats särskilt. Långtidsarbetslösheten har också ökat och innebär i dag en betydande strukturell

utmaning. Demografisk utveckling och åldrande befolkning medför problem med en långsiktigt hållbar arbetskraftsförsörjning.

- Det finns en stor obalans i fråga om var i landet den ekonomiska aktiviteten är lokaliserad. Storstadsregionerna (Stockholm, Göteborg och Malmö) står tillsammans för 57 procent av BNP, men 40 procent av den reella BNP-tillväxten skedde utanför dessa regioner under perioden 2000–2010. De glesbefolkade delarna av landet har varaktiga utmaningar relaterade till den lokala marknadens funktionssätt och tillgängligheten till andra nationella och internationella marknader. Glesheten medför högre kostnader för offentliga och kommersiella servicefunktioner, som är viktiga för invånarna och det lokala näringslivet. Städerna har stor betydelse som utvecklingsmotorer för sina omgivande regioner. Det är därför viktigt att se på städer i ett funktionellt regionperspektiv. Brister i transportinfrastrukturen kan begränsa omställningen och internationaliseringen av det regionala näringslivet. Tillgång till bredband med hög överföringshastighet är en central faktor för att stimulera nya affärsmöjligheter, tjänster och innovationer. För landsbygd och andra glesbefolkade regioner är goda elektroniska kommunikationer särskilt viktiga för tillväxt, företagande och boende.

Tematiska mål

Europeiska kommissionen har tagit fram elva tematiska mål[4] i syfte att stärka strukturfondsprogrammets koppling till Europa 2020-strategin. Regeringen[5] har vidare satt ramar för hur resurser kan fördelas mellan tematiska mål för de regionala strukturfondsprogrammen i Sverige. Programmet ska vidare fokusera på ett fåtal prioriteringar och resurser ska koncentreras till områden där de bedöms göra bäst nytta. Minst fem procent av de totala nationella resurserna ska fördelas på insatser för hållbar stadsutveckling. Denna styrning gör att det regionala strukturfondsprogrammet i Västsverige i huvudsak kan arbeta med de prioriteringar i partnerskapsöverenskommelsen som kopplar till Europa 2020-strategins prioriteringar om smart respektive hållbar tillväxt, det vill säga främja konkurrenskraft, kunskap och innovation och förstärka hållbart och effektivt nyttjande av resurser för en hållbar tillväxt.

Frågor som rör inkluderande tillväxt, exempelvis ungdomsarbetslöshet och social inkludering, hanteras främst genom insatser för hållbar stadsutveckling i detta program. I övrigt hanteras inkluderande tillväxt i andra program, företrädesvis i Västsveriges regionala handlingsplan för det nationella socialfondsprogrammet.

Västsverige står inför ett antal utmaningar som programmet behöver möta för att bidra till en smart och hållbar tillväxt. Nedan beskrivs de utmaningar som ligger till grund för valet av tematiska mål, formuleringen av specifika mål och möjliga aktiviteter i programmets tre insatsområden.

Partnerskapsöverenskommelsens analys beskriver att Sverige blir allt mer globaliserat och konkurrensutsatt, vilket ställer krav på välutbildad arbetskraft, högkvalitativ forskning och innovation samt välfungerande infrastruktur. Detta ligger i linje med flera behov som Västra Götalandsregionen och Region Halland identifierat för Västsverige.

Öka FoU-investeringarna i små och medelstora företag i Västsverige och stärk dess innovationsförmåga - Västsverige hör till de europeiska regioner som har högst FoU-utgifter som andel av bruttoregionalprodukten, BRP. FoU-verksamheterna är dock koncentrerade till storföretag och starka forskningsmiljöer. Tittar man däremot på små och medelstora företag i Västsverige så visar SCB:s FoU-statistik och Community Innovation Survey på en låg FoU-intensitet samt på att en lägre andel av företagen i Västsverige samverkar med andra parter än i många andra regioner i Sverige. [6] I den socioekonomiska analysen för Västsverige konstateras att många västsvenska små och medelstora företag saknar egna resurser för innovation. Detta är ett hot mot Västsveriges långsiktiga konkurrenskraft.

Med hänsyn till att Sverige och Västsverige blir allt mer globaliserat och konkurrensutsatt behöver små och medelstora företag i Västsverige öka sina FoU-investeringar och förmågan att kommersialisera kunskap. Erfarenhet från tillväxtarbete i Västsverige och forskning ger stöd för att kunskapsöverföring och FoI-samverkan mellan små och medelstora företag, universitet och högskolor och forskningsinstitut skapar förutsättningar för innovationer och är ett verktyg för att bygga konkurrenskraft.

Vidareutveckla styrkeområden i Västsverige - För att vara globalt konkurrenskraftig behöver Västsverige vara världsledande inom ett antal områden. Partnerskapsöverenskommelsen betonar också detta genom att belysa vikten av högkvalitativ forskning och innovation, profilering av framstående universitet och ökad samverkan med aktörer från näringslivet.

I Västsverige pågår sedan flera år ett omfattande utvecklingsarbete med att bygga upp kritisk massa och profilera regionala styrkeområden. Styrkeområdena i Västsverige är Life Science, Hållbara transporter, Hållbar stadsutveckling, Marina näringar, Livsmedel, Material och hållbar produktion, Upplevelsebaserade näringar, Förnybar kemi och energi samt informations- och kommunikationsteknologi.[7]

Samtliga styrkeområden är inbäddade i regionala kunskapsstrukturer i Västsverige, med starka forskningsaktörer, specialiserat näringsliv, god tillgång till kompetens och strukturer för samverkan.[8] Flera styrkeområden hanterar också samhällsutmaningar. Avseende exempelvis styrkeområdet Hållbara transporter är merparten av den svenska fordonsindustrins forskning förlagd till Västsverige och det finns ett starkt specialiserat näringsliv inom fordonsbranschen liksom relaterade stödjande konsult- och servicebranscher. Många utvecklingsfrågor inom styrkeområdet berör hållbarhetsfrågor som alternativa bränslen och elektrifiering av drivsystem. Ett ytterligare exempel är Life Science, där samhällsutmaningar som en åldrande befolkning och antibiotikaresistens hanteras. Västsverige har starka forsknings- och näringslivsaktörer inom styrkeområdet - AstraZeneca, Chalmers Tekniska Högskola och Sahlgrenska universitetssjukhus – samt många innovativa små- och medelstora företag. Det ligger en stor potential i att främja kopplingen mellan näringslivet och klinisk forskning. Inom styrkeområdet Hållbar stadsutveckling pågår olika insatser, exempelvis projektet Smart Cities inom FP7 samt Mistra Urban Futures, ett forsknings- och kunskapscentrum för en hållbar stadsutveckling. Insatserna ska bidra till att hitta nya angreppssätt och producera ny kunskap för att utveckla en hållbar stad.

Västsverige behöver utveckla forsknings- och innovationsmiljöerna inom sina styrkeområden för att stimulera test- och demonstration och samverkan mellan små och

medelstora företag, universitet och högskolor och forskningsinstitut. Det behövs även bättre förutsättningar för kunskapsöverföring och för att ta hand om innovativa idéer. I Västsverige finns ett antal forsknings- och innovationsmiljöer, exempelvis Science Parks och kompetenscentra med bas i lärosäten eller forskningsinstitut, där näringsliv, universitet och högskolor och offentliga aktörer kan samverka. Programmet behöver möjliggöra vidareutveckling av dessa miljöer.

Västsverige behöver fler innovativa snabbväxande företag - Små och medelstora företag spelar en avgörande roll för sysselsättning, förnyelse och diversifiering av näringslivet. Strukturomvandlingen de senaste årtiondena har inneburit en förskjutning av sysselsättningen från tillverkningsindustrin till den privata tjänstesektorn. I den socioekonomiska analysen dras slutsatsen att industrin i Västsverige, genom en hög produktivitetstillväxt och genom att skapa arbetstillfällen i tjänstesektorn, fortfarande har en avgörande roll för sysselsättningen. För en bred arbetsmarknad behövs kunskapsintensiva små och medelstora företag inom alla sektorer, inte minst för att minska sårbarheten vid lågkonjunkturer.

Ett stadigt ökat nyföretagande i Västsverige har inte resulterat i att antalet företagare ökat. Detta beror på att företag försvinner i samma takt som nya företag tillkommer. En företagsdynamik med ett stort inflöde och utflöde är i grunden positivt och bidrar till en förnyelse av näringslivet. I Västsverige behövs en nettoökning av antalet företag för fler jobb och ökad konkurrenskraft. Det regionala tillväxtarbetet behöver stimulera tillväxt och konkurrenskraft i nya och befintliga små och medelstora företag i alla branscher. Vidare ligger det en möjlighet i att Sverige blir allt mer globaliserat och konkurrensutsatt. Västsvenska små och medelstora företag kan, givet internationell konkurrenskraft, expandera och växa på internationella marknader.

Västsverige behöver minska utsläppen av växthusgaser genom att arbeta med innovation - En ökad världsbefolkning och global ekonomisk utveckling ökar konkurrensen om naturresurser. Detta ställer hållbarhetskrav på samhällsplanering, produktion och konsumtion. I partnerskapsanalysen hänvisas till regeringens ambition att Sverige ska vara koldioxidneutralt 2050. Beroendet av fossila bränslen behöver minska och kraven på ökad ekonomisk tillväxt och global konkurrenskraft behöver tillgodoses inom ramen för vad som är miljömässigt hållbart. Därför betonar både Västra Götalandsregionen och Region Halland vikten av att arbeta för ett mer hållbart och energismart samhälle, bland annat genom ambitiösa klimatmål och styrkeområden, som använder klimat- och miljöfrågan som drivkraft för att främja innovation och hållbar tillväxt.

Delar av industrin och vägtrafiken i Västsverige orsakar stora utsläpp av växthusgaser. I den socioekonomiska analysen påvisas att Västra Götalandsregionen är den region i Sverige med störst utsläpp av växthusgaser. Det finns ett behov av att öka näringslivets energieffektivitet och minska utsläppen av växthusgaser, bland annat från transportsektorn. Transportsektorn står för en tredjedel av utsläppen av koldioxid från fossilt ursprung i Västra Götaland och i Halland är motsvarande siffra 40 procent.

I den socioekonomiska analysen betonas potentialen i att minska utsläppen från industri och transporter genom att arbeta med innovation. Det behövs nya produkter, tjänster och lösningar som på olika sätt bidrar till en mer koldioxidnsål ekonomi. Västsveriges näringsliv har goda förutsättningar att ta tillvara de affärsmöjligheter som övergången till en fossilfri ekonomi bär med sig. Energiteknikområdet är en snabbt växande sektor i

Västsverige med en stark export. Ett annat exempel på goda förutsättningar i Västsverige är att merparten av den svenska fordonsindustrins forskning förlagd till Västsverige, där många utvecklingsfrågor handlar om just alternativa bränslen och elektrifiering av drivsystem.

Stora utmaningar på arbetsmarknaden i Västsverige – Västsverige har en förvärvsfrekvens strax ovan rikets genomsnitt. Den ganska höga förfrekvensen för Västsverige döljer dock stora inomregionala skillnader i sysselsättning, med ett stort utanförskap i företrädesvis inlandet och i vissa stadsdelar i Västsveriges större städer. Kommuner med svag tillväxt och befolkningsutveckling behöver förbättrade möjligheter till pendling, attrahera fler inflyttare samt bättre ta tillvara kompetensen hos befolkningen. Särskilt behov finns för att ta tillvara kompetensen hos invånare med utländsk bakgrund. Samtidigt anger vart femte företag i Västsverige att de upplever en brist på arbetskraft med rätt kompetens när de rekryterar. Rena arbetsmarknadsfrågor hänvisas i Västsverige till socialfonden, men det finns också en potential i att samordna regionalfondensinsatser med socialfonden för att hantera frågor som matchning på arbetsmarknaden och brist på kompetens.

Stora skillnader inom Västsverige med särskilda urbana utmaningar i Göteborg - I partnerskapsöverenskommelsens analys lyfts regionala obalanser med konsekvenser för den långsiktiga regionala utvecklingen. Befolkning och kompetens koncentreras till storstadsregioner vilket ökar skillnaderna mellan stad och land avseende demografi, kompetensförsörjning samt kommersiell och offentlig service.

NUTS 2-området Västsverige utgörs av Hallands och Västra Götalands län. Området har en sammanlagd folkmängd på 1 904 563 invånare, varav 1 600 447 (84 procent) bor i Västra Götaland och 304 116 i Halland.

Västsverige består av 55 kommuner, 49 i Västra Götalands län och 6 i Hallands län. I regionen finns, enligt SCB:s indelning, åtta lokala arbetsmarknadsregioner (LA-regioner). Dessa är Halmstad, Bengtsfors-Dals Ed, Göteborg, Lidköping-Götene, Strömstad, Trollhättan-Vänersborg, Borås och Skövde. Åmåls kommun ingår i Karlstads LA-region, tillhörande Värmlands län.

Västsverige har ett unikt geografiska läge på västkusten mellan storstadsregionerna Oslo och Öresundsregionen. Regionen karaktäriseras av en flerkärning ortsstrukturer med fokus på Göteborg, men där också Halmstad, Borås, Skövde och Trollhättan/Vänersborg/Uddevalla är viktiga regionala centra.

Den ekonomiska tillväxten i Västsverige har under 2000-talet varit tudelad med en stark tillväxt i Göteborgsregionen, Sjuhärad och Halland medan utvecklingen i Skaraborg och Fyrbodalen varit klart sämre än riksgenomsnittet. Göteborgsregionen har haft en betydligt bättre befolknings- och sysselsättningsutveckling än övriga Västsverige. Göteborgsregionen utmärker sig även med en hög utbildningsnivå. I de övriga delarna av Västsverige är andelen med eftergymnasial utbildning lägre än genomsnittet för riket.

Västsverige skiljer sig inte från övriga storstadsregioner vad gäller urbaniseringstrenden. Den innebär specifika utmaningar för Göteborg. En utmaning är den sociala och rumsliga uppdelningen av Göteborg, som har ökat avseende sysselsättning, inkomst, utbildning, boendeform med mera. Majoriteten av invånarna i Göteborg har fått det bättre, men olika

grupper har också fått det betydligt sämre. Folkmängden har vuxit framförallt i Göteborgsregionen och i attraktiva lägen utmed kusterna. Flera kommuner i inlandet, särskilt i Dalsland och de norra delarna av Skaraborg, upplever samtidigt en befolkningsminskning. Göteborgsregionens befolkning beräknas att öka från 948 000 invånare år 2012 till 1,1 miljon år 2025. Detta ställer Göteborg inför särskilda utmaningar avseende en tillväxt och utveckling som är hållbar och inkluderande. För samtidigt som Göteborg är en tillväxtmotor för hela Västsverige visar den socioekonomiska analysen att Göteborgsregionen också har den största andelen ekonomisk biståndsmottagare i Västsverige. Dessa är främst koncentrerade till vissa områden i Göteborg. Ett sätt att hantera denna problematik är att stödja entreprenörskap, nyföretagande och näringslivsutveckling i dessa områden. Med rätt stöd kan människor som står utanför arbetsmarknaden starta bärkraftiga företag och få en inkomst. På så sätt kan utanförskap, bidragsberoende och sociala skillnader i Göteborg minska. Staden står även för en stor energianvändning och utsläpp av växthusgaser. Frågor om resursutnyttjande, sociala rättvisa och miljö måste hanteras för att utveckla Göteborg till en mer hållbar stad. För att hantera dessa utmaningar krävs ökad samverkan mellan forskning, näringsliv, medborgare och offentlig sektor. Samverkan behöver resultera i ny kunskap, nya angreppssätt och nya lösningar som bygger på en helhetssyn på stadens utmaningar.

Följeforskning

Det finns ett antal slutsatser att förhålla sig till från den följeforskning som genomförts på programnivå under programperioden 2007-2013.[9] Slutsatserna har vägts in vid val av tematiska mål och investeringsprioriteringar, vilka aktiviteter som ryms inom programmet samt fördelning av medel mellan de tematiska målen.

Följeforskningen ägnar stort utrymme åt innovation och framhåller att strukturfondsprojekt bör ge stöd i senare skeden av innovationsprocessen, när produkter, tjänster och processer kan leda till kommersiella genombrott. I många fall har det visat sig svårt att hitta rätt balans mellan forskning och kommersialisering. En forskningslogik har ofta haft företräde i projekten, varför det finns ett behov av en stärkt innovationslogik. Många innovationer som kommersialiseras har sin grund i företagets vardagliga verksamhet eller i interaktionen mellan kunder och företag. För stärkt innovationsfokus är det viktigt att både stödja innovationer som tagits fram i vetenskapssamhället och innovationer som har sin grund i vardaglig verksamhet. Andra lärdomar är att man inte kan förvänta sig snabba resultat och säkra effekter av satsningar på kluster och inkubatorer. Uthållighet krävs för att nå effekter.

Följeforskningen kommer fram till att stöd till entreprenörskap vinner på specialisering. Allmänna entreprenörskapsprojekt som inte är anpassade till specifika målgrupper eller till regionala förutsättningar tenderar att inte leverera tillräckligt mervärde. Entreprenörskapsinsatser som drivs integrerat med innovationsprojekt har visat sig vara mer framgångsrika, särskilt för att stödja framväxten av snabbväxande företag.

Viktiga lärdomar från det Västsvenska programmet 2007-2013[10] är att genomförandet vinner på utvecklade strategier och prioritering av insatserna. Strukturfondernas mervärde är störst där nyskapandet är stort och långsiktiga och bestående resultat skapas genom att bygga strukturer med bärkraft. Det konstateras också att det finns en bristande samverkan mellan Region Halland och Västra Götalandsregionen, ett program – två strategier. Fler programområdesövergripande projekt skulle, enligt följeforskningen, öka

förutsättningarna för långsiktiga effekter. De utvecklingsansvariga regionerna skulle få förstärkt lärande och beställarkompetens genom ökat samarbete. För aktörer och projektägare ger regionövergripande samarbete större underlag, tillgång till mer kompetens och större möjlighet till lärande i projektarbetet.

Generella kommentarer till förhandsutvärderingen

Västsvenskt har uppskattat den dialog som under hela programskrivningen funnits med Tillväxtanalys. Denna dialog har tydligt bidragit till ett väl avgränsat, fokuserat program som innehåller en röd tråd mellan programområdets utmaningar, de specifika målen samt valet av aktiviteter.

Västra Götalandsregionen tillsammans med Region Halland har under hand tagit del av synpunkter och också under hela programskrivningsprocessen inarbetat dessa i programdokumentet. I nedanstående svar ingår också kommentarer på de slutliga synpunkterna, vilket till stora delar har åtgärdats i programdokumentet. Generellt vill regionen framhålla att det västsvenska programmet är förhållandevis litet i ekonomiskt omfång, varför det finns en tveksamhet till i vilken omfattning just detta program kommer att bidra till att uppfylla de resultat som förväntas. Resultaten uppnås framförallt genom insatser som ligger utanför, men förhoppningsvis också till mindre delar i samverkan med, det aktuella strukturfondsprogrammet.

Tillväxtanalys anser att analysen är relevant, men att den inte tillräckligt tydliggör utmaningarna för hållbar stadsutveckling. Nedan följer ett antal förtydliganden:

- Ett nära samspel kommer att ske med den europeiska socialfonden för att dels stärka staden som tillväxtmotor samt dels utveckla insatser för att underlätta integration av personer med utländsk härkomst.
- Analysen kommer i dessa delar att ytterligare kompletteras inför arbetet med att ta fram en regional handlingsplan för det nationella socialfondsprogrammet.
- Generellt anser Tillväxtanalys att programmet inte främst är inriktat mot att motverka svagheter utan att istället stärka programområdets styrkeområden. Regionen håller med om detta, även om insatser inom främst Göteborgsregionen också kommer att bidra till att motverka svagheter.
- Val av **resultatindikatorer** för insatsområde 1 och 2 anses relevanta. Däremot anser Tillväxtanalys att resultatindikatorn för insatsområde 3 är missvisande och inte lämplig i sammanhanget. Justeringar har därefter gjorts. Resultatindikatorn ”Minskade koldioxidutsläpp” har valts i avsaknad av tydligare resultatindikatorer. Regionen bedömer emellertid att planerade projekt inom styrkeområden innehållande utveckling av processer och tester, efter implementering, kan komma att bidra till minskade koldioxidutsläpp.
- Val av **aktivitetsindikatorer** för insatsområde 2 och 3 anses relevanta. Val av aktivitetsindikator för insatsområde 1 anser Tillväxtanalys inte vara tillräcklig. Programmet har därför under februari i insatsområde 1 kompletterats med indikatorn ”Antal företag som får stöd för att introducera produkter som är nya på

marknaden”. Målet föreslår vi sätts till 100 företag och detta motiveras på samma sätt som övrigt motiv för insatsområdets indikatorer.

- Programförslaget bedöms att ha en röd tråd mellan programområdets utmaningar, val av insatsområden, specifika mål, resultatindikatorer, aktiviteter och aktivitetsindikatorer. Det bedöms även vara fokuserat och att innehålla insatsområden med goda möjligheter till synergieffekter.
- Vad avser stadsutveckling finns geografisk avgränsning samt ett uttalat lokalt inflytande. Emellertid anser Tillväxtanalys att utmaningar som Göteborgsregionen har saknas, liksom vilken typ av aktiviteter som avses och hur de skiljer sig från övriga insatser. Programlogiken för stadsutveckling bedöms därför otydlig och inte tillräckligt genomarbetad. Programmet har därefter justerats för att tydliggöra programlogiken utifrån det utkast till sektorsövergripande integrerad plan som Göteborg Stad ansvarar för att ta fram. Den kommer bland annat att utgöra en sammanfattning av flera av de planer och strategier som Göteborg arbetar utifrån.
- Arbetet med hållbar stadsutveckling inom Göteborgs Stad är under ständig utveckling. Lokala visioner och styrdokument som bildar ramverk för detta är exempelvis Vision Älvstaden, Västsvenska paketet och Göteborg 2021. Staden står de närmaste åren inför en omfattande expansion på flera områden.
- Hållbar stadsutveckling är ett av regionens styrkeområden där det finns en samsyn mellan staden, regionen, akademien och näringslivet. Samtidigt är också integration och unga inflytande nyckelfaktorer för utvecklingen.
- Utifrån Tillväxtanalys synpunkter har exempel på insatser för hållbar stadsutveckling lagts in i programförslaget för respektive insatsområde.
- Tillväxtanalys gör bedömningen att målen i programförslaget är specifika, tidsbestämda och mätbara. I detta sammanhang vill regionen poängtera att utlysningar av insatser generellt kommer att styras av bland annat de resultat och aktiviteter som programmet förväntas uppnå.
- Inom insatsområde 1 ifrågasätter Tillväxtanalys om den valda resultatindikatorns målvärde för ”Företagens utgifter för egen FoU-verksamhet” är realistisk för Västsverige. Målvärdet är i linje med övriga programområden i Sverige, men i övrigt anses en tydlig motivering saknas varför detta målvärde är realistiskt för Västsverige.
- Regionens bedömning utgår ifrån målet i Västra Götalandsregionens utvecklingsstrategi som har som målsättning att de samlade FoU-insatserna skall öka från idag 4,7 % till 5 % år 2020. Utifrån detta och tidigare erfarenheter från tillväxtinsatser i övrigt är det vår bedömning att uppgiften på en ökning från 2,175 mnkr kronor till 2,4 mnkr för de små och medelstora företagen är realistisk.
- Inom insatsområde 2 (tematiskt mål 3) bedöms samtliga mål realistiska.
- Inom insatsområde 3 (tematiskt mål 4) är det Tillväxtanalys uppfattning att målet för minskade koldioxidutsläpp är framskrivna utifrån historiska data.

Beträffande detta mål är det regionens uppfattning att målet är realistiskt sett över utvecklingen över tid, på samma sätt som regionen uppfattar att exempelvis programmet för ”Småland och öarna” har gjort. Regionen har tidigare under avsnittet ytterligare motiverat valet av indikator och menar att resultat av de utvecklade processer som samverkan mellan företag och mellan företag och forskningsinstitut skall leda till, kommer i sin förlängning att bidra till minskade koldioxidutsläpp, när väl dessa processer/produkter finns ute på en marknad.

Ovannämnda kommentarer är förankrade bland tjänstemän i Region Halland, Västra Götalandsregionen, Göteborgs Stad och Tillväxtverket.

Val av tematiska mål

Ovanstående behov och utmaningar, rådande ramar, tilldelning av medel samt krav på fokusering och koncentration har varit vägledande vid val av tematiska mål, det vill säga programmets avgränsning och inriktning:

- Tematiskt mål 1, Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation
- Tematiskt mål 3, Öka små och medelstora företags konkurrenskraft
- Tematiskt mål 4, Stödja övergången till en mer koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer

I analysen framgår att det finns brister i Västsveriges fysiska och digitala infrastruktur som kan påverka små och medelstora företags konkurrenskraft negativt. Västsveriges regionala strukturfondsprogram har med nuvarande storlek och form mycket begränsade möjligheter att påverka dessa brister. Med stöd av kommissionens krav på koncentration av resurser och programmets inriktning omfattas programmet därför inte av de tematiska mål som kan hantera dessa områden. Sådana insatser hänvisas istället till pågående insatser i Halland och Västra Götaland.

De övergripande målsättningarna för Västsveriges regionala strukturfondsprogram är att stärka små och medelstora företags konkurrenskraft, bidra till en mer koldioxidsnål ekonomi och främja en hållbar stadsutveckling. Målgrupp är små och medelstora företag.

Programmet är uppdelat i tre insatsområden:

- Samverkan inom forskning och innovation (tematiskt mål 1)
- Konkurrenskraftiga små och medelstora företag (tematiskt mål 3)
- Innovation för en koldioxidsnål ekonomi (tematiskt mål 4)

De övergripande målsättningarna uppnås genom programmets specifika mål; stärkt samverkan inom forskning och innovation i regionala styrkeområden, fler nya innovativa tillväxtföretag, fler innovativa tillväxtföretag, stärkt samverkan inom forskning och innovation i regionala styrkeområden som bidrar till en mer koldioxidsnål ekonomi, samt stärkt förmåga att utveckla och kommersialisera nya produkter tjänster och lösningar som bidrar till en mer koldioxidsnål ekonomi. Vidare främjar programmet hållbar

stadsutveckling genom integrerade insatser inom respektive insatsområde tillika tematiskt mål.

Se figur 2, bilaga "Tabeller och bilder Västsverige"

Hållbar tillväxt

Hållbar tillväxt handlar om att prioritera lösningar som ger synergieffekter mellan de ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionerna, samt att balansera dessa mot varandra. I strävan efter en ekonomiskt hållbar tillväxt ska särskilt fokus fästas vid de så kallade horisontella kriterierna jämställdhet, mångfald och integration samt bättre miljö.

En integration av de horisontella kriterierna i utvecklingsarbete kan ge nya infallsvinklar på problem och lösningar. Det kan exempelvis bidra till innovationer genom att identifiera hinder och visa på möjligheter utifrån olika erfarenheter, öppna upp nya marknader för företag och effektivare användning av humankapital. De horisontella kriterierna ska beaktas i planering och genomförande av projekt och utgör därför en av flera principer för projekturen (se under respektive insatsområde).

Tematiskt område 1

Med grund i Västsveriges styrkeområden ska aktiviteter inom området stärka små och medelstora företags konkurrenskraft genom samverkan inom forskning och innovation (FoI).

Västsverige behöver fortsätta utveckla sina utpekade styrkeområden för att klara av att konkurrera globalt. Små och medelstora företag inom styrkeområden behöver öka sina FoU-investeringar och sin förmåga att kommersialisera kunskap. Därför behövs stödjande forsknings- och innovationsmiljöer som stimulerar samverkan mellan små och medelstora företag, universitet och högskolor och forskningsinstitut. Miljöerna behöver skapa förutsättningar för kunskapsöverföring, utveckling av innovativa idéer och ge möjligheter att testa lösningar inför kommersialisering, insatser för att korta vägen från kunskapsutveckling till tillämpning.

Att använda upphandling som verktyg för att stärka innovation är ett område med stor potential i sammanhanget. Kunskapen kring hur denna möjlighet kan användas som styrmedel behöver stärkas inom både offentlig och privat sektor. Att positionera forsknings- och innovationsmiljöer är också viktigt för att på sikt utveckla konkurrenskraft. Vidare finns det en potential i att arbeta sektorsövergripande för att ta fram innovativa lösningar för hållbar stadsutveckling. Ovanstående behov rymms inom vald investeringsprioritering. Behoven ligger också till grund för det specifika målet och de aktiviteter som programmet möjliggör.

Tillväxt och jämställdhet, samt tillväxt och mångfald, förmerar varandra genom att humankapital utnyttjas på ett bättre sätt. Förnyelse och innovation främjas av att fler kompetenser och erfarenheter utnyttjas. Ofta finns det strukturella hinder på arbetsmarknaden som diskriminerar utifrån kön eller etnicitet, förhindrar förnyelse och håller tillbaka innovationskraft.

Flera av Västsveriges styrkeområden är kopplade till mansdominerande branscher. Att integrera ett jämställdhetsarbete i innovationsprocesser har därför en potential att förnya de regionala styrkeområdena och bidra både till ökad konkurrenskraft och minskad diskriminering. Samma logik är giltig utifrån ett mångfaldsperspektiv.

Efterfrågan på miljömässigt hållbara processer, produkter, tjänster och lösningar ökar och skapar konkurrensfördelar för de företag som erbjuder dessa samtidigt som de bidrar till att lösa miljöutmaningarna vi står inför. Forsknings- och innovationsinsatser för nya och förbättrade produkter, tjänster och lösningar som möter miljöutmaningarna bör prioriteras i programmet.

Tematiskt område 3:

Genom att främja utvecklingen av fler nya innovativa företag och stimulera utveckling i befintliga små och medelstora företag ska programmet bidra till ökad konkurrenskraft i näringslivet. Aktiviteter som genomförs inom insatsområdet ska ha en väl avgränsad målgrupp och vara anpassade till företagens behov.

Västsverige behöver fler nya innovativa snabbväxande företag för ökad sysselsättning, en mer diversifierad och mindre sårbar näringslivsstruktur. Därför behövs stöd till att identifiera och utveckla nya affärsidéer. Det ryms inom investeringsprioriteringen ”Främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inkluderat genom företagsinkubatorer”. Specifikt mål och valda aktiviteter återspeglar detta behov.

Många västsvenska små och medelstora företag saknar egna utvecklingsresurser för innovation och behöver i högre utsträckning utnyttja potentialen i nya tillväxtmarknader. Därför behöver det regionala tillväxtarbetet stimulera innovations- och marknadsutveckling i befintliga små och medelstora företag. En förutsättning för innovations- och marknadsutveckling är en god kapitalförsörjning, se text nedan avseende finansieringstekniska instrument. Dessa behov kan hanteras inom investeringsprioriteringen ”Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att växa på regionala, nationella och internationella marknader samt delta i innovationsprocesser.” Specifikt mål och valda aktiviteter återspeglar detta behov.

Tillväxt och jämställdhet, och tillväxt och mångfald, förmerar varandra genom att humankapital utnyttjas på ett bättre sätt. För fler nya innovativa tillväxtföretag och stärkt innovationsförmåga i små och medelstora företag behöver hela befolkningen ha lika förutsättningar att starta och utveckla företag. I Västsverige är betydligt fler män än kvinnor företagare. Aktörer som genomför insatser behöver vara medvetna om genusstrukturers-, olika kulturers- och funktionsnedsättnings betydelse för att tillväxtarbetet ska vara inkluderande.

Efterfrågan på miljömässigt hållbara produkter, tjänster och lösningar ökar och skapar konkurrensfördelar för de företag som erbjuder dessa samtidigt som de bidrar till att lösa miljöutmaningarna vi står inför. Miljöaspekten ur ett tillväxtperspektiv bör integreras i insatser riktade mot nya och befintliga företag.

Tematiskt område 4[11]:

Insatsområdets inriktning avgränsas av programmets målgrupp, små och medelstora företag samt inriktningen att stärka näringslivets konkurrenskraft. Det har även stark koppling till hållbar stadsutveckling då städer har en central betydelse för utveckling av grön ekonomi. Aktiviteter inom insatsområdet ska stärka små och medelstora företags konkurrenskraft och samtidigt bidra till en mer koldioxidsnål ekonomi.

Genom att främja innovation kan programmet arbeta med samhällsutmaningen om en mer koldioxidsnål energianvändning inom olika samhällssektorer. Arbetet med att ta fram innovativa lösningar för att minska klimatskadliga utsläpp är komplext och behöver hanteras genom teknikutveckling och samverkan i hela värdekedjan från produktion till konsument. Därför behövs insatser för att främja FoI-samverkan och test- och demonstrationsmiljöer utvecklas. Miljöanpassad upphandling kan också vara ett sätt att uppnå energibesparingar och utveckla energieffektiva produkter och tjänster. Kunskapen kring hur denna möjlighet kan användas som styrmedel behöver stärkas inom både offentlig och privat sektor. Det är vidare ett behov att göra insatser som ökar små och medelstora företags energieffektivitet samt insatser som stödjer företag med energisnåla produkter, tjänster eller lösningar att nå nya marknader.

Det finns en potential i att arbeta sektorsövergripande för att ta fram innovativa lösningar för hållbar stadsutveckling. OECD har understrukit städernas centrala betydelse för utveckling av grön ekonomi eftersom de på samma gång som de utgör centra för ekonomisk aktivitet står för hög energianvändning och utsläpp av växthusgaser.[12]

Ovanstående behov ryms inom investeringsprioriteringen ”Främja forskning, innovation och anammandet av teknik med låga koldioxidutsläpp”. Behoven ligger också till grund för det specifika målet och de aktiviteter som programmet möjliggör.

Tillväxt och jämställdhet, och tillväxt och mångfald, förmerar varandra genom att humankapital utnyttjas på ett bättre sätt. Förnyelse och innovation främjas av att fler kompetenser och erfarenheter utnyttjas. Ofta finns det strukturella hinder på arbetsmarknaden som diskriminerar utifrån kön eller etnicitet, förhindrar förnyelse och håller tillbaka innovationskraft. Att integrera ett jämställdhets- och mångfaldsarbete i innovationsprocesser för en mer koldioxidsnål ekonomi har därmed stor potential att bidra till både ökad konkurrenskraft och minskad diskriminering.

Hållbar stadsutveckling

Programmet avser även att främja *hållbar stadsutveckling* då Västsverige är en storstadsregion som kännetecknas av urbaniseringens möjligheter och utmaningar, vilka bland annat handlar om att ta tillvara på möjligheterna kring staden som tillväxtmotor samtidigt som frågor om resursutnyttjande, social rättvisa och miljö måste hanteras.

Minst fem procent av de totala nationella resurserna ska fördelas på insatser för hållbar stadsutveckling. Under föregående programperiod (2007-2013) omfattades Västsveriges program av hållbar stadsutveckling. Insatserna, som framförallt fokuserade på den sociala dimensionen, låg under ett insatsområde och skulle fördelas på ett antal utpekade stadsdelar i Göteborgs Stad. Erfarenheter från förra programperioden visar på svårigheter att få till stånd projekt med en näringslivskoppling. I en studie gjord på uppdrag av Tillväxtverket kring storstadsinsatserna inom regionalfondsprogrammen[13] påpekas bland annat att insatserna för hållbar stadsutveckling tydligare måste främja sambandet

mellan ökad tillväxt och minskad segregation. Vidare framhävs att storstadsinsatser bör gå på tvärs och överbrygga organisatoriska uppdelningar, geografiskt och administrativt.

Göteborg är Västsveriges största stad och det är där urbaniseringens utmaningar och möjligheter framträder som tydligast. Hållbar stadsutveckling avgränsas därför, inom programmet, till att omfatta Göteborgs Stad. Samtidigt är det viktigt att nyttja den potential och de samordningsvinster som kan uppstå genom samverkan över administrativa gränser. Med Göteborgs Stads utmaningar som utgångspunkt kan aktiviteter inom programmet därför omfattas av samarbete och erfarenhetsutbyte mellan lokal, delregional och regional nivå.

Samordning mellan regionalfond, socialfond och jordbruksfond är av stor betydelse för att hantera hinder för en hållbar stadsutveckling som tillgodoser de sociala, ekonomiska och ekologiska dimensionerna. Programmet för regionalfonden och jordbruksfonden betonar särskilt den ekonomiska och ekologiska dimensionen av hållbarhet. Den föreslagna regionala handlingsplanen för socialfonden betonar istället särskilt den sociala dimensionen av hållbarhet till exempel i form av kompetenshöjande insatser. Exempel på en sådan samordning är att ge stöd för kompetensutveckling och kompetensförsörjning som underlättar övergången till en koldioxidsnål ekonomi och främjar framväxten av nya, gröna jobb inom västsvenska styrkeområden med tillväxtpotential såsom livsmedel, gröna näringar eller maritim utveckling. Utgår insatserna från lokal delaktighet och medverkan kan de dessutom samordnas med motsvarande insatser inom landsbygdsprogrammet.

Landsbygdsarealerna i Göteborg inte minst på Hisingen och i nordost är stora och ligger sida vid sida med geografiskt mindre men invånarmässigt större miljonprogramsområden. Denna storskaliga blandning av urban miljö och landsbygd särskiljer Göteborg från övriga Västsverige. Det finns här en potential att ta tillvara möjliga synergier mellan stad och land och på ett nytt och bättre sätt medvetet samordna insatser inom regionalfond, socialfond och jordbruksfond i syfte att skapa sysselsättning.

Samverkan och avgränsning - Fondsamordningsgrupp

Det är viktigt att se EU-programmen i ett sammanhang där varje program har sin specifika roll i arbetet med att bidra till Europa 2020-målen. I Västsveriges regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning avgränsas insatser till att öka konkurrenskraften i små och medelstora företag, bidra till en mer koldioxidsnål ekonomi och främja hållbar stadsutveckling.

För att underlätta samordning och avgränsning mellan Regionalfondens, Socialfondens, Jordbruksfondens och Fiskefondens program finns en fondsamordningsgrupp i Västsverige. Gruppen består av representanter från de regionalt utvecklingsansvariga organen och förvaltande myndigheter: Region Halland, Västra Götalandsregionen Tillväxtverket, Svenska ESF-rådet och Länsstyrelserna i Västra Götalands län och Hallands län.

Gruppens syfte är att utarbeta samordnade förslag till strategiska utlysningar inom respektive program för att gemensamt förstärka effekterna mot målen i EU 2020, nationella mål samt VG 2020 och Tillväxtstrategi för Halland 2014-2020. Även stora

strategiska projekt som berör flera strukturfonder och också flera regioner ska kunna föreslås.

Utifrån de regionala programmen respektive handlingsplanerna kan ett antal fokusområden väljas ut gemensamt. Denna prioritering blir en övergripande inriktning av ansökningsomgångar och påverkar respektive fonds prioriteringar utifrån ställda urvalskriterier. Bedömning av projekt som ingår i fokusområde och som har medfinansiering kommer att prioriteras (poängsätts högre, men konkurrensen mellan alla projekt måste ändå kvarstå) i respektive handläggning i syfte att åstadkomma störst effekt.

Europeiska socialfondsprogrammet syftar till att främja en hög sysselsättning och bättre arbeten, öka anställningsbarheten hos individer som står utanför arbetsmarknaden samt stödja redan sysselsatta att utvecklas i takt med arbetslivets förändring. I Socialfonden står individen i centrum men insatserna syftar även till att utifrån resultat påverka organisationer och strukturer på arbetsmarknaden.

Socialfonden kopplar i första hand till Europa 2020-strategins prioritering om inkluderande tillväxt, men det är viktigt att också betona att företagens möjligheter att hitta rätt kompetens även är centralt för företags innovationsförmåga och konkurrenskraft. Därför bidrar även socialfondsinsatser till Europa 2020-strategins prioritering om smart tillväxt. Gränsdragning mellan regional- och socialfondsinsatser är således inte alltid självklar.

Synergier mellan socialfondsinsatser och det regionala strukturfondsprogrammet för Västsverige finns bland annat i ökat arbetskraftsutbud inom och kompetensutvecklingsinsatser kopplade till regionala styrkeområden och företags strategiska kompetensförsörjning. Det finns också starka potentiella kopplingar mellan socialfondsinsatser och den sektorsövergripande integrerade planen för hållbar stadsutveckling. Möjligheten att i projekt avsätta delar av budgeten till insatser av regional- eller socialfondskaraktär kan utnyttjas.

Samverkan mellan de två programmen underlättas av att de förvaltande myndigheterna är placerade i gemensamma lokaler i Göteborg.

Landsbygdsprogrammet berör i huvudsak samma tematiska mål som regionalfonden. En utgångspunkt för att främja synergier mellan programmen är att utgå från det ömsesidiga beroendet mellan stad och landsbygd. Vägledande för avgränsningar mellan programmen är att landsbygdsfondens målgrupper är snävare avgränsade i EU: s regelverk samt att insatserna är riktade mot ett mer avgränsat territorium. Överlappningar mellan regionala strukturfondsprogrammet och landsbygdsfonden rör främjande av företagande och innovationer.

Havs- och fiskeriprogrammet innehåller, precis som regionalfondsprogrammet, stöd som främjar företagets konkurrenskraft och knyter an till tematiskt mål 3. Avgränsningen mellan programmen består i att havs- och fiskeriprogrammet huvudsakligen stödjer näringsverksamhet med anknytning till havet, fisket och vattenbruket. Den marina näringen är ett utpekad styrkeområde i det regionala strukturfondsprogrammet för Västsverige och därför bör möjliga synergier utnyttjas gentemot havs- och fiskeriprogrammet

Territoriella program har ett fokus på gränsregionala mervärden och är främst inriktade på innovationer, företagsutveckling, hållbara transporter och regionförstoring. Västsverige omfattas av ett antal sådana program; Sverige-Norge programmet, Öresund-Kattegatt- Skagerack programmet, Nordsjöprogrammet och Östersjöprogrammet. Programmen kan komplettera det regionala strukturfondsprogrammet för Västsverige genom att stärka internationella samarbeten inom t ex forskning och utveckling och klustersamarbeten.

EU:s strategi för Östersjöregionen har som mål att; rädda havsmiljön, sammanlänka regionen och öka välståndet. I strategins handlingsplan har ett antal så kallade flaggskeppsprojekt definierats. Övriga projekt inom strategin ska ha en tydlig makroregional påverkan. Det kan handla om insatser som genomförs i samarbete med ett eller flera länder i makroregionen. Genomförandet av strukturfondsprogrammet i Västsverige är i sin helhet relevant för Östersjöstrategins målsättningar, i första hand målet om att öka välståndet i Östersjöregionen, i andra hand kan satsningar på innovation inom styrkeområdet marina näringar bidra till målet rädda havsmiljön.

Projekt inom det regionala strukturfondsprogrammet för Västsverige, som kan bidra till strategins mål och där det finns ett tydlig mervärde att samarbeta med aktörer inom Östersjöregionen, bör överväga att integrera ett transnationellt samarbete som del av projektet (för utförligare information se avsnitt 4.4). Vidare finns det synergier mellan projekt inom det regionala strukturfondsprogrammet och projekt inom de territoriella programmen. Ett exempel på synergier är insatser inom forskning och innovation. Strukturfondsprogrammet för Västsverige kan positionera forsknings- och innovationsmiljöer och stärka deras internationella profil. Det stärker i sin tur förutsättningarna för samarbete och banar väg för territoriellt samarbete mellan forsknings- och innovationsmiljöer i exempelvis Östersjöregionen. Samarbete som även kan ligga till grund för partnerskap för Horisont 2020-projekt.

Andra insatser i strukturfondsprogrammet för Västsverige med direkt koppling till Östersjöstrategin är ökad internationalisering av små och medelstora företag. I strukturfondsprogrammet finns stora möjligheter att öka kontakterna mellan företag och organisationer i Östersjöregionen och därmed främja innovation och ökad handel, i linje med Östersjöstrategins målsättningar.

Horisont 2020 och COSME - Det finns starka kopplingar mellan det regionala strukturfondsprogrammet för Västsverige och Horisont 2020 och COSME. Små och medelstora företag kan med hjälp av det regionala strukturfondsprogrammet öka sin kunskapsintensitet, FoI-kontakter och stärka sina internationella nätverk. Det underlättar ett framtida deltagande i nationella och europeiska forsknings- och innovationsprogram. Resultat från Horisont 2020- och COSME-projekt kan på motsvarande sätt omsättas i nya projekt i det regionala strukturfondsprogrammet.

[1] Små och medelstora företag är företag som sysselsätter färre än 250 personer och har en årsomsättning som inte överstiger 50 miljoner euro.

[2] Innovativa företag bedriver en innovativ verksamhet. Vinnova definierar innovativ verksamhet som ”introduktion av en för företaget ny produkt, process eller tjänst på marknaden under de senaste tre åren”. (Innovativa små och medelstora företag – Sveriges framtid. VP 2007:01).

[3] Västra Götaland 2020 – strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014-2020, och Tillväxtstrategi för Halland 2014-2020.

[4] Tematiska mål: 1. Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation, 2. Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik, 3. Att stärka små och medelstora företags konkurrenskraft, 4. Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer, 5. Att främja anpassning, riskförebyggande och riskhantering i samband med klimatförändringar, 6. Att skydda miljön och främja en hållbar användning av resurser, 7. Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur, 8. Att främja sysselsättning och arbetskraftens rörlighet, 9. Att främja social inkludering och bekämpa fattigdom, 10. Att investera i utbildning, färdigheter och livslångt lärande genom att utveckla utbildnings- och fortbildningsinfrastrukturen, 11. Att förbättra den institutionella kapaciteten och effektiviteten hos den offentliga förvaltningen.

[5] Riktlinjer för framtagande av förslag till regionala strukturfondsprogram för målet investeringar i tillväxt och sysselsättning (Europeiska regionala utvecklingsfonden) för programperioden 2014-2020.

[6] CIS är Eurostats undersökning av näringslivets innovationsaktiviteter.

[7] Politiskt prioriterade styrkeområden utifrån Västra Götalandsregionens och Region Hallands regionala strategier.

[8] Henning, Martin, (2014) Branschöverskridande kompetensknippen – Nya perspektiv på Västsveriges näringslivskontor.

[9] Syntesrapport från följeforskning i regionala strukturfondsprogrammen – 23 slutsatser Tillväxtverket, 2012 Rapport 0129.

[10] Följeforskning i programområde Västsverige, Tillväxtverket 2011.

[11] Insatserna med stöd av ESI-fonderna förväntas fokusera på samma områden utifrån de regionala specialiseringar som finns, och förväntas utgöra en värdefull del av Sveriges insatser inom SET-planarbetet. SET planen, European Strategic Energy Technology Plan beslutades av EU 2008.

[12] Cities and Green Growth, OECD 2011.

[13] Potentialer för tillväxt och sammanhållning, En studie av storstadsinsatserna inom regionala strukturfondsprogrammen för Stockholm, Västsverige och Skåne-Blekinge (Malmö Högskola, Apel Forskning & Utveckling).

1.1.2 Motivering till valet av tematiska mål och motsvarande investeringsprioriteringar som gäller partnerskapsöverenskommelsen, och som bygger på att man fastställt regionala och i tillämpliga fall nationella behov, inklusive sådana behov som fastställts i relevanta landsspecifika rekommendationer, antagna i enlighet med artikel 121.2 i EUF-fördraget, och relevanta rådsrekommendationer, antagna i enlighet med artikel 148.4 i EUF-fördraget, och med hänsyn till förhandsutvärderingen.

Tabell 1: Motivering till valet av tematiska mål och investeringsprioriteringar

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
01 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål	<p>- SMF i Västsverige behöver öka sin förmåga att kommersialisera ny kunskap och öka sina FoU-investeringar.</p> <p>- Förutsättningarna för gemensam kunskapsbildning mellan universitet och högskolor, näringsliv och samhälle behöver utvecklas.</p> <p>- Stödjande strukturer för kommersialisering kortar vägen från kunskapsutveckling till tillämpning behöver utvecklas.</p> <p>- För att stärka Västsveriges globala konkurrenskraft krävs ett målmedvetet utvecklingsarbete för att utveckla de styrkeområden som identifierats i Västsverige.</p> <p>- En ökad samverkan mellan forskning, näringsliv, meborgare och offentlig sektor för att utveckla ny kunskap, hitta nya samarbeten och lösningar på urbana utmaningar.</p>
03 - Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser	<p>- Västsverige behöver fler nya innovativa snabbväxande företag för ökad sysselsättning, en mer diversifierad och mindre sårbar näringslivsstruktur.</p> <p>Fler företag behöver skapas och etableras i alla delar av Göteborg. Detta för ökad sysselsättning och för att bidra till ett minskat utanförskap.</p>
03 - Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser	<p>- Många västsvenska SMF saknar egna utvecklingsresurser för innovation.</p> <p>- Västsvenska SMF behöver bättre</p>

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)		utnyttja potentialen i nya tillväxtmarknader.
04 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik	<ul style="list-style-type: none"> - Stora utsläpp av växthusgaser från västsvensk industri och vägtrafik. - Bättre nyttja möjligheterna i den ökande globala efterfrågan på koldioxidsnåla produkter, processer, tjänster och lösningar. - Det finns forskning och kompetenta företag i Västsverige inom energiteknikområdet. - En ökad samverkan mellan forskning, näringsliv, meborgare och offentlig sektor för att utveckla ny kunskap, hitta nya samarbeten och lösningar på urbana utmaningar särskilt relaterade till en koldioxidsnål ekonomi.

1.2 Motivering för fördelningen av medel

Motivering för fördelningen av medel (unionens stöd) till varje tematiskt mål och i tillämpliga fall investeringsprioriteringar, i enlighet med kraven på tematisk koncentration, och med hänsyn till förhandsutvärderingen.

Fördelningen av medel i programmet följer såväl EU:s regelverk som nationella riktlinjer. Av de medel som avsatts till de tematiska målen 1,3 och 4 öronmärks minst 5 procent till insatser för hållbar stadsutveckling. Vidare går fyra procent till teknisk assistans (TA-medel).

Till tematiskt mål 1 avsätts 43,2 procent av EU-medlen. Det är den största andelen medel i det regionala strukturfondsprogrammet i Västsverige. Anledningarna är flera. För det första är det en politisk vilja i Västsverige att programmet ska ha fokus på små och medelstora företag, och att innovationssatsningar är en framkomlig väg för att stärka små och medelstora företags konkurrenskraft i en global ekonomi. Vidare är insatserna kostnadskrävande, särskilt fysiska investeringar i test- och demonstration, vilket behöver återspeglas i medelfördelningen. Motiveringen stärks av att EU-kommissionens betonat vikten att Sverige använder regionalfondsmedel till att öka avkastningen på FoU och

främja fler snabbväxande företag. Följeforskningens positiva omdömen om innovationssatsningar under föregående programperiod bidrar också till vald medelsfördelning då erfarenheter visar att insatser ger goda resultat.

Till tematiskt mål 3 avsätts 38,4 procent av EU-medlen. Det finns en politisk vilja i Västsverige att programmet ska ha fokus på små och medelstora företag, och att fler innovativa företag behövs för att Västsverige ska vara en attraktiv region även i framtiden. Därför behövs satsningar göras på ett ökat nyföretagande. Analysen visar att FoU-intensiteten i SMF i Västsverige är låg, vilket ytterligare motiverar att stora resurser fördelas till det tematiska målet. Vidare bedöms satsningar på riskkapital vara av stort värde för Västsveriges näringsliv. Följaktligen behöver en stor andel av programmets budget fördelas till finansieringstekniska instrument, vilket motiverar att tematiskt mål 3 ges en relativt hög andel. Anledningen till att tematiskt mål 3 ändå tilldelas mindre medel än tematiskt mål 1 är att insatserna generellt inte är lika kostnadskrävande.

Till tematiskt mål 4 avsätts 14,4 procent av EU-medlen. Det är politiskt prioriterat i Västsverige att sätta arbetet med ett hållbart och energismart samhälle i fokus. Det är emellertid ett bredare arbete än vad som ryms i strukturfondsprogrammet för Västsverige, som avgränsar sig till målgruppen små och medelstora företag. Aktiviteter inom insatsområdet är även möjliga att genomföra inom programmets övriga två insatsområden varför en mindre andel av det regionala strukturfondsprogrammet i Västsverige fördelas till tematiskt mål 4. Att fördela mer pengar till tematiskt mål fyra kan orsaka inlåsnings effekter, vilket nu undviks utan att genomförandet för den sakens skull påverkas negativt.

Tabell 2: Översikt av det operativa programmets investeringsstrategi

Prioriterat område	Fond	Unionens stöd (i euro)	Proportion av unionens totala stöd till det operativa programmet	Tematiskt mål – Investeringsprioritering – Särskilt mål	Gemensamma och programspecifika resultatindikatorer för vilka ett mål har fastställts
1	ERDF	24 199 486,00	43.20%	<p>▼ 01 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation</p> <p>▼ 1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänstutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål</p> <p>▼ 1 - Stärkt samverkan inom forskning och innovation i regionala styrkeområden.</p>	[0104, 0103]
2	ERDF	21 510 655,00	38.40%	<p>▼ 03 - Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)</p> <p>▼ 3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser</p> <p>▼ 1 - Fler nya innovativa företag.</p> <p>▼ 3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser</p> <p>▼ 1 - Fler innovativa tillväxtföretag</p>	[0303, 0305, 0101, 0306, 0400]
3	ERDF	8 066 495,00	14.40%	<p>▼ 04 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer</p> <p>▼ 4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik</p> <p>▼ 1 - Stärkt samverkan inom forskning och innovation i regionala styrkeområden som bidrar till en mer koldioxidsnål ekonomi.</p> <p>▼ 2 - Stärkt förmåga att utveckla och kommersialisera nya produkter, tjänster och lösningar som bidrar till en mer koldioxidsnål ekonomi.</p>	[0402, 0104, 0406]
4	ERDF	2 240 693,00	4.00%	1 - Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden	[]

2. INSATSOMRÅDEN

2.A BESKRIVNING AV INSATSOMRÅDEN ANDRA ÄN TEKNISKT STÖD

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	1
Insatsområdets rubrik	Samverkan inom forskning och innovation

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Offentlig	

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	1b
Investeringsprioriteringens rubrik	Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Stärkt samverkan inom forskning och innovation i regionala styrkeområden.
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Forsknings- och innovationssamverkan</p> <p>Genomförda aktiviteter ska resultera i att forsknings- och innovationsmiljöer i regionala styrkeområden utvecklar sin förmåga att främja samverkan mellan små och medelstora företag, universitet och högskolor, forskningsinstitut och offentlig sektor. Samverkan ska bidra till mer effektiva utvecklings- och innovationsprocesser som ökar den kommersiella avkastningen på FoI-investeringar. Aktiviteterna ska även bidra till att fler små och medelstora företag deltar i utvecklings- och innovationsprocesser, ökar sina FoI-investeringar och kan nyttiggöra resultat från Horisont 2020-projekt.</p> <p><i>Förväntat resultat för hållbar stadsutveckling:</i> Samverkan mellan offentlig sektor, näringslivet och olika discipliner inom universitet, högskolor och forskningsinstitut ska resultera i stärkt kapacitet och kompetens för att ta fram nya helhetslösningar som främjar en hållbar stadsutveckling.</p> <p>Test- och demonstrationsmiljöer</p> <p>Genomförda aktiviteter ska resultera i nya och utvecklade test- och demonstrationsmiljöer i regionala styrkeområden som möjliggör att produkter, tjänster, processer och lösningar snabbare tillämpas och/eller kommersialiseras. Vidare förväntas</p>

aktiviteterna bidra till att fler företag ökar sina FoI-investeringar genom ökad medverkan i FoI-processer.

Förväntat resultat för hållbar stadsutveckling: Genomfördaaktiviteter ska stärka stadens samlade förmåga att ställa om till ett hållbart samhälle utifrån ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt perspektiv.

Innovationsupphandling

Genomförda aktiviteter ska resultera i att offentlig sektor ökar sin kunskap och förmåga att genomföra innovationsupphandlingar som ett integrerat verktyg i innovationsarbetet inom regionala styrkeområden. En ökad förmåga om hur innovationsupphandling kan användas ska också resultera i att fler företag i Västsverige ökar sina FoI-investeringar.

Positionering av forsknings- och innovationsmiljöer

Genomförda aktiviteter ska resultera i nya eller reviderade strategiska inriktningar som stärker forsknings- och innovationsmiljöers attraktionskraft i regionala styrkeområden samt stärker dess internationella profil och förmåga att nå nya marknader. Ökad attraktionskraft förväntas resultera i att miljöerna lockar till sig internationell kompetens, kapital och samarbetspartners. Genomförda aktiviteter ska också stimulera internationella allianser mellan västsvenska och internationella forsknings- och innovationsmiljöer. Vidare ska fler företag och forsknings- och innovationsaktörer i Västsverige delta i nationella och europeiska forsknings- och innovationsprogram och därmed bidra till att öka FoI-investeringarna i Västsverige.

[1] Insatserna under detta tematiska mål är i linje med regionens strategier för smart specialisering. Se sid 6 i ”VG2020”, och s. 28-29 i ”Tillväxtstrategi för Halland”, <http://www.vgregion.se/vg2020>, <http://www.regionhalland.se/utveckling-och-tillvaxt/omrade/det-regionala-tillvaxtarbetet/en-tillvaxtstrategi-vaxer-fram/>

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Stärkt samverkan inom forskning och innovation i regionala styrkeområden.						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0103	Företagens utgifter för egen FoU-verksamhet, 10-249 anställda	MSEK	Mer utvecklade	2,17	2010	2,40	Statistiska centralbyrån, rapporten "Regional innovationsstatistik i Sverige"	Vartannat år
0104	Andel företag (10-249 anställda) som samarbetar i sin innovationsverksamhet	Procent	Mer utvecklade	40,18	2010	45,00	Statistiska centralbyrån, rapporten "Regional innovationsstatistik i Sverige"	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
<p>Möjliga projektägare för aktiviteter inom investeringsprioriteringen är: Science Parks, universitet och högskolor, forskningsinstitut, samverkans-/klusterorganisationer och offentliga organisationer.</p> <p>Forsknings- och innovationssamverkan</p> <p>Exempel på aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utveckling av forsknings- och innovationsmiljöer för ökad samverkan mellan näringsliv, universitet och högskolor, forskningsinstitut och offentliga aktörer. Samverkan ska fokusera på att stärka små och medelstora företags förmåga till nyttiggörande och kommersialisering av ny kunskap. • Stimulera samverkan mellan styrkeområden för att hitta nya innovativa lösningar på identifierade problem eller samhällsutmaningar. • Utveckling av nya klusterbildningar under förutsättningen att det finns drivkrafter i näringslivet. • Vidareutveckla resultat av Horisont 2020-projekt. • Utveckling av regionala noder inom Knowledge and Innovation Communities (KIC) • Hållbar stadsutveckling: Fortsatt utvecklingsarbete med att skapa en innovationsplattform för hållbar stadsutveckling, där sektorssamverkan enligt triple helix-modell är grundläggande. <p>Test- och demonstrationsmiljöer</p>	

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

Exempel på aktiviteter:

- Fysiska investeringar i nya och befintliga test- och demonstrationsmiljöer där små och medelstora företag i samverkan med universitet och högskolor, stora företag, forskningsinstitut och offentlig sektor gemensamt kan utveckla, testa och demonstrera nya produkter, tjänster, processer och lösningar.
- Utveckla test- och demonstrationsmiljöer i offentlig verksamhet i syfte att möjliggöra för företag att utveckla, testa och demonstrera nya produkter, tjänster, processer och lösningar i verkliga miljöer.
- Hållbar stadsutveckling: Utveckla test- och demonstrationsmiljöer i stadsmiljöer för att hitta nya angreppssätt och ny kunskap som bidrar till lösningar som främjar en hållbar stadsutveckling i Göteborg.

Innovationsupphandling

Exempel på aktiviteter:

- Utveckla kunskap avseende innovationsupphandling.

Positionering av forsknings- och innovationsmiljöer

Exempel på aktiviteter:

- Analys av forsknings- och innovationsmiljöns relativa styrkor och svagheter och identifiering av innovationsnischer.
- Kartläggningar av internationella samarbetspartners och utveckling av samarbeten.
- Marknadsföringsaktiviteter för att attrahera kompetens, kapital och samarbetspartners.

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

Följande urvalsprinciper ligger till grund för bedömning av projekt:

- Projekt ska involvera forskningsaktörer, näringsliv och offentlig aktörer och stärka samverkan inom regionala styrkeområden med internationell tillväxtpotential.
- Projekt ska öka samverkan mellan forsknings- och innovationsmiljöer inom och över regionala och nationella gränser.
- Projekt ska vara strategiskt förankrade hos samtliga projektparter och visa på ett tydligt engagemang från medverkande aktörer.
- Projekt ska beakta hur de horisontella kriterierna integreras i projektverksamheten som verktyg för ökad konkurrenskraft för små och medelstora företag.
- Projekt för hållbar stadsutveckling ska utgå ifrån den sektorsövergripande integrerade planen.
- Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägare och förankring hos samarbetspartner.
- Erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området bör tillvaratas.
- Projekt ska ha ett tydligt utvecklingsperspektiv och vara avgränsat från ordinarie verksamhet.
- Koppling till EU:s strategi för Östersjöregionen.

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			100,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO26	Forskning, innovation: Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner	Företag	Eruf	Mer utvecklade			300,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

Investeringsprioritering		1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO28	Forskning, innovation: Antal företag som får stöd för att introducera för marknaden nya produkter	Företag	Eruf	Mer utvecklade			100,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
54	Antal samarbetande organisationer från olika samhällssektorer	Antal	Eruf	Mer utvecklade			15,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	1 - Samverkan inom forskning och innovation

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		1 - Samverkan inom forskning och innovation							
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Målstolpe för 2018	Slutmål (2023)	Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av

Insatsområde		1 - Samverkan inom forskning och innovation											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
CO26	Aktivitet	Forskning, innovation: Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner	Företag	Eruf	Mer utvecklade			75			300,00	Förvaltande myndighets datasystem	
010	Finansiell	Utgifter	Euro	Eruf	Mer utvecklade			18 149 615			60 498 715,00	Förvaltande myndighet	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50% av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		1 - Samverkan inom forskning och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	058. Forsknings- och innovationsinfrastruktur (offentlig)	12 099 743,00
ERDF	Mer utvecklade	060. Forsknings- och innovationsverksamheter inom offentliga forsknings- och kompetenscentrum, inklusive nätverksarbete	6 049 871,00
ERDF	Mer utvecklade	062. Tekniköverföring och samarbete mellan universitet och företag, främst till stöd för små och medelstora företag	6 049 872,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		1 - Samverkan inom forskning och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	24 199 486,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		1 - Samverkan inom forskning och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	7 864 833,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	8 179 426,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	8 155 227,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		1 - Samverkan inom forskning och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Integrerad territoriell investering – Städer	480 149,00
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	23 719 337,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		1 - Samverkan inom forskning och innovation	
--------------	--	---	--

Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
------	----------------	-----	---------------

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	1 - Samverkan inom forskning och innovation

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	2
Insatsområdets rubrik	Konkurrenskraftiga små och medelstora företag

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Totalt	

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	3a
Investeringsprioriteringens rubrik	Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Fler nya innovativa företag.
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Identifiera och utveckla affärsidéer</p> <p>Genomförda aktiviteter ska resultera i fler nya innovativa företag i Västsverige. Detta genom förbättrade strukturer för att identifiera och ta tillvara nya affärsidéer med tillväxtpotential som kortar vägen till marknad. Stödsystemet ska bli mer kompetent och anpassningsbart utifrån entreprenörens, företagsidéns eller företagsformens specifika förutsättningar.</p> <p>Förväntat resultat för hållbar stadsutveckling: Genomförda aktiviteter som främjar hållbar stadsutveckling ska resultera i fler i arbete och minskade sociala skillnader i Göteborg.</p>

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Fler nya innovativa företag.						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0306	Antal SMF per 1 000 invånare	Antal företag med 0-249 anställda per 1 000 inv 16-64 år	Mer utvecklade	176,90	2013	185,00	Statistiska centralbyrån, Företagens ekonomi	Vartannat år
0400	Omsättning i SMF	Nettoomsättning, MSEK	Mer utvecklade	330 362,00	2011	490 400,00	Statistiska centralbyrån, Företagens ekonomi	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
Möjliga projektägare för aktiviteter inom investeringsprioriteringen är: Inkubatorer och Science Parks, universitet och högskolor, företagsfrämjande organisationer och offentliga organisationer.	
Identifiera och utveckla affärsidéer	
Exempel på aktiviteter:	
<ul style="list-style-type: none"> • Idéutvärdering, avser insatser för att fånga upp idéer som kan utvecklas till nya innovativa tillväxtföretag. • Utveckla nya verktyg för behovsanpassad affärsrådgivning. • Hållbar stadsutveckling: Utveckla mer gynnsamma förutsättningar för nyföretagande och näringslivsutveckling, särskilt där det finns få arbetstillfällen och hög arbetslöshet.	
Aktiviteter kan med fördel kopplas till FoI-satsningar inom insatsområdet Samverkan inom forskning och innovation.	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
Följande urvalsprinciper ligger till grund för bedömning av projekt:	
<ul style="list-style-type: none"> • Projekt ska bidra till att fler innovativa tillväxtföretag skapas. • Projekt ska vara efterfrågestyrt och behovsanpassat utifrån entreprenörens, företagsidéns eller företagsformens specifika förutsättningar.	

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
<ul style="list-style-type: none"> • Projekt ska vara strategiskt förankrade hos samtliga projektparter och visa på ett tydligt engagemang från medverkande aktörer. • Projekt ska beakta hur de horisontella kriterierna integreras i projektverksamheten som ett verktyg för ökad konkurrenskraft för små och medelstora företag. • Projekt för hållbar stadsutveckling ska utgå ifrån den sektorsövergripande integrerade planen. • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägare och förankring hos samarbetsparter. • Erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området bör tillvaratas. • Projekt ska ha ett tydligt utvecklingsperspektiv och vara avgränsat från ordinarie verksamhet. • Koppling till EU:s strategi för Östersjöregionen. 	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			300,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO05	Produktiv investering: Antal nya företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			300,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO08	Produktiv investering: Sysselsättningsökning i företag som får stöd	heltidsekvivalenter	Eruf	Mer utvecklade			400,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
54	Antal samarbetande organisationer från olika samhällssektorer	Antal	Eruf	Mer utvecklade			5,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	3d
---------------------------------------	----

Investeringsprioriteringens id-nummer	3d
Investeringsprioriteringens rubrik	Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Fler innovativa tillväxtföretag
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Innovations- och marknadsutveckling</p> <p>Aktiviteter ska resultera i stärkta samverkansformer mellan små och medelstora företag och kunskapsleverantörer samt en god tillgång till kapital. Det ska i sin tur ge bättre förutsättningar för små och medelstora företag att utveckla produkter och tjänster, effektiva processer, nya marknader och öka deras FoI-investeringar. Aktiviteter ska även resultera i att små och medelstora företags vilja och förmåga till att vidga sin marknad ökar.</p> <p>[1]</p> <p>[1] Ett tillväxtföretag har de senaste tre åren ökat sin omsättning med minst 10% per år, samt hade från början minst tre anställda.</p>

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Fler innovativa tillväxtföretag						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0101	Andel företag (10-249 anställda) med innovationsverksamhet (produkt-, process-, organisatorisk, marknadsföring)	Procent	Mer utvecklade	55,08	2010	58,00	Statistiska centralbyrån, rapporten "Regional innovationsstatistik i Sverige"	Vartannat år
0303	Förädlingsvärde i SMF	MSEK	Mer utvecklade	110 226,00	2011	125 000,00	Statistiska centralbyrån, Företagens ekonomi	Vartannat år
0305	Antal tillväxtföretag (årlig tillväxttakt (omsättning) med minst 10% under tre år där företaget hade minst 3 anställda i början av mätperioden)	Antal	Mer utvecklade	819,00	2012	880,00	Statistiska centralbyrån, Företagens ekonomi	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
Möjliga projektägare för aktiviteter inom investeringsprioriteringen är: Inkubatorer och Science Parks, universitet och högskolor, forskningsinstitut, samverkans-/klusterorganisationer, företagsfrämjande organisationer och offentliga organisationer.	
Innovations- och marknadsutveckling	
Exempel på aktiviteter:	
<ul style="list-style-type: none"> • Genom uppsökande verksamhet och behovsanalyser utveckla och stärka små och medelstora företags innovationsförmåga. • Utveckla verktyg för kunskapsöverföring kring exempelvis ledarskap, organisation, innovations-, produktions-, produkt- och tjänsteutveckling, samt utveckling av små och medelstora företags nationella och internationella marknad. • Coachning och uppföljning av företagets utveckling.	
Stödja små och medelstora företags kapitalförsörjning.	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
Följande urvalsprinciper ligger till grund för bedömning av projekt:	
<ul style="list-style-type: none"> • Projekt ska bidra till ökad samverkan mellan små och medelstora företag och kunskapsleverantörer • Projekt ska ha en tydlig utgångspunkt i näringslivets behov.	

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
<ul style="list-style-type: none"> • Projekt ska bidra till utveckling av nya produkter, tjänster, processer samt marknader. • Projekt ska vara strategiskt förankrade hos samtliga projektparter och visa på ett tydligt engagemang från medverkande aktörer. • Projekt ska beakta hur de horisontella kriterierna integreras i projektverksamheten som ett verktyg för ökad konkurrenskraft för små och medelstora företag. • Projekt för hållbar stadsutveckling ska utgå ifrån den sektorsövergripande integrerade planen. • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägare och förankring hos samarbetsparter. • Erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området bör tillvaratas. • Projekt ska ha ett tydligt utvecklingsperspektiv och vara avgränsat från ordinarie verksamhet. • Koppling till EU:s strategi för Östersjöregionen. 	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
<p>En väl fungerande kapitalförsörjning är avgörande för start av företag och för en hållbar tillväxt. Företags behov av externt kapital ska i första hand tillgodoses på den privata marknaden, men det finns områden där det kan finnas behov av marknadskompletterande finansiering, bland annat i tidiga utvecklingskedan och vid kommersialisering av innovativa affärsidéer.</p> <p>Implementering av finansiella instrument under programperiod 2014-2020 kommer belysas inom ramen för de erfarenheter som redan finns. De så kallade fondprojekten som implementerats inom ramen för de regionala strukturfondsprogrammen under perioden 2007–2013 och som syftar till att öka det regionala utbudet av ägarkapital har mött stor efterfrågan. Satsningen har omfattat totalt 2,4 miljarder SEK och motsvarar cirka en femtedel av hela venture marknaden i Sverige år 2011. Inledningsvis fanns en osäkerhet om det skulle finnas privata medfinansierare som var villiga att medinvestera. Resultat tom juli 2013 visar att varje investerad fondkrona i genomsnitt har växlats upp med 1,9 kronor privata medel. Finansieringsinstrumenten skapar således en hävstångseffekt på den regionala fonden. Den första investeringsfasen har enligt följeforskare och genomförare varit lyckosam genom att man från idébärare fått in tillräckligt bra idéer att investera i och intresserade privata medinvestera att investera med. Inte minst när det gäller etablering en regional infrastruktur för riskkapital har satsningen varit drivande. Däremot kan enligt följeforskare de horisontella kriterierna integreras bättre i genomförandet.</p>	

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
<p>Mot bakgrund av detta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ska programmet ge utrymme för implementering av finansiella instrument inom det tematiska mål 3 • Ska insatserna inriktas mot att stödja företagets kapitalförsörjning där marknaden inte fungerar tillfredsställande • Ska vid implementering av Finansiella instrument genom medel ur programmet resultaten av den förhandsbedömning av finansiella instrument som Tillväxtverket har uppdraget att ta fram beaktas • Ska instrument med inriktning ägarkapital genomföras inom ramen för befintlig struktur och med beaktande av erfarenheter från de s.k. fondprojekten som genomförts under programperioden 2007–2013. Insatser kan även omfatta andra finansiella instrument • Ska långsiktigheten i denna typ av insatser beaktas • Ska kunskaper och erfarenheter tillvaratas från följeforskning och utvärdering på området • Ska samordning av alla insatser för finansiella instrument eftersträvas • Ska de horisontella kriterierna integreras i insatserna 	

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser					
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings

					Män	Kvinnor	Totalt		frekvens
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			819,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO03	Produktiv investering: Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag	Företag	Eruf	Mer utvecklade			19,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			800,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO07	Produktiv investering: Privata investeringar som matchar offentligt stöd till små och medelstora företag (annat än bidrag)	euro	Eruf	Mer utvecklade			10 579 640,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO08	Produktiv investering: Sysselsättningsökning i företag som får stöd	heltidsekvivalenter	Eruf	Mer utvecklade			1 500,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
54	Antal samarbetande organisationer från olika samhällssektorer	Antal	Eruf	Mer utvecklade			5,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Aktivitet	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			279			1 119,00	Förvaltande myndighets datatsystem	
010	Finansiell	Utgifter	Euro	Eruf	Mer utvecklade			16 132 991			53 776 638,00	Förvaltande myndighet	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50% av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag		
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro	

Insatsområde		2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	001. Allmänna produktiva investeringar i små och medelstora företag	6 453 197,00
ERDF	Mer utvecklade	066. Avancerade stödtjänster för små och medelstora företag och grupper av sådana företag (inklusive lednings-, marknadsförings- och designtjänster)	7 528 729,00
ERDF	Mer utvecklade	067. Företagsutveckling av små och medelstora företag, stöd till entreprenörskap och företagskuvöser (inklusive stöd till spin-off- och spin-out-företag)	7 528 729,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	15 057 459,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Stöd genom finansieringsinstrument: riskkapital, eget kapital eller motsvarande	6 453 196,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	6 990 963,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	7 270 601,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	7 249 091,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Integrerad territoriell investering – Städer	480 149,00
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	21 030 506,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	3
Insatsområdets rubrik	Innovation för en koldioxidsnål ekonomi

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Offentlig	

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	4f
Investeringsprioriteringens rubrik	Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Stärkt samverkan inom forskning och innovation i regionala styrkeområden som bidrar till en mer koldioxidsnål ekonomi.
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Forsknings- och innovationssamverkan för en mer koldioxidsnål ekonomi</p> <p>Genomförda aktiviteter ska resultera i stärkt samverkan mellan små och medelstora företag, universitet och högskolor, forskningsinstitut och offentlig sektor och en utvecklad förmåga att kommersialisera nya produkter, tjänster och lösningar som bidrar till en mer koldioxidsnål ekonomi. Samverkan ska bidra till mer effektiva utvecklings- och innovationsprocesser som ökar den kommersiella avkastningen på FoI-investeringar för nya produkter, tjänster och lösningar som bidrar till en mer koldioxidsnål ekonomi.</p> <p><i>Förväntat resultat för hållbar stadsutveckling:</i> Genomförda aktiviteter för hållbar stadsutveckling ska resultera i stärkt förmåga att ta fram och tillämpa koldioxidsnåla produkter, tjänster och lösningar inom det regionala styrkeområdet Hållbar stadsutveckling, bland annat för att förbättra samspelet mellan stad och land.</p> <p>Test- och demonstration för en mer koldioxidsnål ekonomi</p> <p>Genomförda aktiviteter ska resultera i nya och mer tillgängliga test- och demonstrationsmiljöer som involverar företag, forskare och användare och stärker gemensam kunskapsbildning och utvecklings- och innovationsprocesser med syftet att ta fram nya produkter, tjänster och lösningar som bidrar till en koldioxidsnål ekonomi.</p> <p>Aktiviteter ska även resultera i att offentliga verksamheter, exempelvis vård- och omsorg, kollektivtrafik och skola, utvecklar miljöer för test- och demonstration, i syfte att bidra till utvecklingen av mer energisnåla produkter, processer, tjänster och lösningar samt stärka små och medelstora företags konkurrenskraft.</p> <p><i>Förväntat resultat för hållbar stadsutveckling:</i> Genomförda aktiviteter för hållbar stadsutveckling ska utveckla samverkan mellan stad, näringsliv, invånare och akademi för att hitta nya angreppssätt och utveckla ny kunskap som stärker förmågan att ställa om till en mer koldioxidsnål stad.</p> <p>Innovations- och innovativupphandling för en mer koldioxidsnål ekonomi</p>

	Genomförda aktiviteter ska resultera i ökad kunskap och förmåga att i offentlig sektor genomföra innovations- och innovativupphandling som ett integrerat verktyg i det regionala tillväxtarbetet i syfte att skynda på utvecklingen av mer energisnåla produkter, processer, tjänster och lösningar och därigenom stärka små och medelstora företags konkurrenskraft.
Det särskilda målets id-nummer	2
Det särskilda målets rubrik	Stärkt förmåga att utveckla och kommersialisera nya produkter, tjänster och lösningar som bidrar till en mer koldioxidsnål ekonomi.
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Innovations- och marknadsutveckling för en mer koldioxidsnål ekonomi</p> <p>Genomförda aktiviteter ska resultera i ökad samverkan mellan företag och kunskapsleverantörer som ökar förmågan att ta fram nya produkter, tjänster eller lösningar som bidrar till en koldioxidsnål ekonomi. Aktiviteter ska även resultera i att små och medelstora företag ökar sin vilja och förmåga att vidga sin marknad genom att nyttja potentialen i den växande internationella marknaden för koldioxidsnåla produkter, tjänster och lösningar.</p>

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Stärkt samverkan inom forskning och innovation i regionala styrkeområden som bidrar till en mer koldioxidsnål ekonomi.						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0104	Andel företag (10-249 anställda) som samarbetar i sin innovationsverksamhet	Procent	Mer utvecklade	40,18	2010	45,00	Statistiska centralbyrån, rapporten "Regional innovationsstatistik i Sverige"	Vartannat år
0402	Koldioxidutsläpp (exkl. jordbruk samt internationell luftfart och sjöfart)	Ton/år	Mer utvecklade	10 890 321,00	2011	9 800 000,00	Länsstyrelsen, regional utveckling och samverkan i miljömålssystemet (RUS).	Vartannat år
Specifikt mål		2 - Stärkt förmåga att utveckla och kommersialisera nya produkter, tjänster och lösningar som bidrar till en mer koldioxidsnål ekonomi.						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0402	Koldioxidutsläpp (exkl. jordbruk samt internationell luftfart och sjöfart)	Ton/år	Mer utvecklade	10 890 321,00	2011	9 800 000,00	Länsstyrelsen, regional utveckling och samverkan i miljömålssystemet (RUS).	Vartannat år
0406	Omsättning i små och medelstora miljöföretag	Nettoomsättning, MSEK	Mer utvecklade	13 810,00	2012	20 439,00	Statistiska centralbyrån, Miljöräkenskaper	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik
Möjliga projektägare för aktiviteter inom investeringsprioriteringen är: Universitet- och högskolor, inkubatorer och Science Parks, samverkans-/klusterorganisationer, offentliga organisationer och företagsfrämjande organisationer.	
Forsknings- och innovationssamverkan för en mer koldioxidsnål ekonomi	
Exempel på aktiviteter:	
<ul style="list-style-type: none"> • Utveckling av forsknings- och innovationsmiljöer för ökad samverkan mellan näringsliv, universitet och högskolor, forskningsinstitut och offentliga aktörer. Samverkan ska fokusera på att stärka små och medelstora företags förmåga till nyttiggörande och kommersialisering av ny kunskap för nya och förbättrade produkter, tjänster och lösningar som bidrar till en mer koldioxidsnål ekonomi. • Stimulera samverkan mellan styrkeområden för att hitta nya innovativa lösningar som kan bidra till en mer koldioxidsnål ekonomi. • Aktiviteter kan stödja framtagandet av nya tekniklösningar som bidrar till en ökad resurseffektivitet. • Hållbar stadsutveckling: Fortsatt utveckling av test och innovation inom exempelvis transportlogistik, kollektivtrafik[1], boende och livsmedel för bland annat bättre samspel mellan stad och land.	
Test- och demonstration för en mer koldioxidsnål ekonomi	
Exempel på aktiviteter:	
<ul style="list-style-type: none"> • Fysiska investeringar i nya och befintliga test och demonstrationsmiljöer som främjar forskning och innovation och bidrar till nya och utvecklade tekniker, processer, produkter eller tjänster med låga koldioxidutsläpp. • Test och demonstration i offentliga verksamheter • Hållbar stadsutveckling: Utveckling av test- och demonstrationsmiljöer i stadsmiljöer för nya angreppssätt och kunskap som bidrar till nya	

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik
lösningar på stadens utmaningar relaterat till en koldioxidsnål ekonomi.	
Innovations- och innovativupphandling för en mer koldioxidsnål ekonomi	
Exempel på aktiviteter:	
<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla kunskap avseende innovations- och innovativupphandling som bidrar till en mer koldioxidsnål ekonomi. 	
Innovations- och marknadsutveckling för en mer koldioxidsnål ekonomi	
Exempel på aktiviteter:	
<ul style="list-style-type: none"> • Kunskapsöverföring mellan små och medelstora företag och kunskapsleverantörer för att utveckla miljömässigt hållbara affärsmodeller och ökad energieffektivitet. • Kunskapsöverföring för nya produkter, tjänster eller lösningar som bidrar till en mer koldioxidsnål ekonomi. • Aktiviteter som bidrar till att miljöföretag når nya marknader, exempelvis genom utveckling av systemlösningar för både en nationell och internationell marknad. 	
[1] Se Göteborgs Stads Trafikstrategi – ”Göteborg 2035 Trafikstrategi för en nära storstad”.	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik
Följande urvalsprinciper ligger till grund för bedömning av projekt:	
<ul style="list-style-type: none"> • Projekt ska visa hur forskningsaktörer, näringsliv och offentliga aktörer i samverkan bidrar till en mer koldioxidsnål ekonomi. 	

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik
<ul style="list-style-type: none"> • Projekt ska bidra till utveckling av produkter, tjänster och lösningar som bidrar till en mer koldioxidsnål ekonomi genom ökad samverkan mellan små och medelstora företag och kunskapsleverantörer. • Projekt ska vara strategiskt förankrade hos samtliga projektparter och visa på ett tydligt engagemang från medverkande aktörer. • Projekt ska beakta hur de horisontella kriterierna integreras i projektverksamheten som ett verktyg för ökad konkurrenskraft för små och medelstora företag. • Projekt för hållbar stadsutveckling ska utgå ifrån den sektorsövergripande integrerade planen. • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägare och förankring hos samarbetsparter. • Erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området bör tillvaratas. • Projekt ska ha ett tydligt utvecklingsperspektiv och vara avgränsat från ordinarie verksamhet. <p>Koppling till EU:s strategi för Östersjöregionen.</p>	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			80,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO26	Forskning, innovation: Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner	Företag	Eruf	Mer utvecklade			80,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO28	Forskning, innovation: Antal företag som får stöd för att introducera för marknaden nya produkter	Företag	Eruf	Mer utvecklade			80,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
54	Antal samarbetande organisationer från olika samhällssektorer	Antal	Eruf	Mer utvecklade			5,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
CO26	Aktivitet	Forskning, innovation: Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner	Företag	Eruf	Mer utvecklade			20			80,00	Förvaltande myndighets datatsystem	
010	Finansiell	Utgifter	Euro	Eruf	Mer utvecklade			6 049 871			20 166 238,00	Förvaltande myndighet	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50% av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi		
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro	

Insatsområde		3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	065. Forsknings- och innovationsinfrastruktur, processer, tekniköverföring och samarbete i företag med inriktning på en koldioxidsnål ekonomi och motståndskraft mot klimatförändringar	4 033 248,00
ERDF	Mer utvecklade	071. Utveckling och främjande av företag specialiserade på tillhandahållande av tjänster som bidrar till en koldioxidsnål ekonomi och till klimattålighet (inklusive stöd till sådana tjänster)	4 033 247,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	8 066 495,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	2 621 611,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	2 726 475,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	2 718 409,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi	
--------------	--	---	--

Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Integrerad territoriell investering – Städer	1 728 535,00
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	6 337 960,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:		3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi	

2.B BESKRIVNING AV INSATSOMRÅDEN FÖR TEKNISKT STÖD

2.B.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	4
Insatsområdets rubrik	Tekniskt stöd (TA)

2.B.2 Motivering till att inrätta ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori (i tillämpliga fall)

2.B.3 Fond och regionkategori

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)
Eruf	Mer utvecklade	Offentlig

2.B.4 Särskilda mål och förväntade resultat

ID	Specifikt mål	Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd
1	Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden	Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden

2.B.5 Resultatindikatorer

Tabell 12: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för Eruf/ESF/Sammanhållningsfonden)

Insatsområde		1 - Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden									
ID	Indikator	Mätenhet	Utgångsvärde			Utgångs år	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporteringsf rekvens
			Män	Kvinnor	Totalt		Män	Kvinnor	Totalt		

2.B.6 En beskrivning av åtgärder som ska få stöd och hur de förväntas bidra till de särskilda målen (per insatsområde)

2.B.6.1 En beskrivning av åtgärder som ska få stöd och hur de förväntas bidra till de särskilda målen

Insatsområde	4 - Tekniskt stöd (TA)
	<p>Tekniskt stöd kommer att användas i enlighet med det som anges under avdelning VI om tekniskt stöd i kommissionens förordning 1303/2013</p> <p>Tekniskt stöd kan lämnas för att programmet skall kunna genomföras på ett effektivt och rättssäkert sätt och för att informera om och stimulera ett brett deltagande i programmet. Tekniskt stöd kan finansiera en rad aktiviteter, däribland förberedelser, förvaltning, övervakning, utvärdering, information och kontroller. Övervakningskommittén beslutar om budget för tekniskt stöd. Förvaltande myndighet beslutar om utbetalning av tekniskt stöd.</p> <p>För förvaltande och attesterande myndigheten kan följande kostnader medfinansieras av tekniskt stöd; förberedelser, förvaltning, kontroller, utvärdering, informationsinsatser, seminarier, datasystem och utvärderingar. Förvaltande myndighet är organiserad i ett programkontor per beslutat program och ett gemensamt nationellt verksamhetsstöd som bistår samtliga program. Det gemensamma verksamhetsstödet består av stöd för kommunikation, uppföljning, utvärdering, ekonomi, juridik inklusive korruptionsbekämpning, internt processtöd och ett övergripande datasystem för hantering av stödärenden.</p> <p>För revisionsmyndigheten kan kostnader för revision medfinansieras av tekniskt stöd.</p> <p>För övervakningskommittén kan kostnader för förberedelser och genomförande av övervakningskommitténs möten medfinansieras av tekniskt stöd.</p>

Insatsområde	4 - Tekniskt stöd (TA)
För strukturfondspartnerskapet kan kostnader för genomförande av partnerskapets möten medfinansieras av tekniskt stöd.	
Det tekniska stödet ska användas för att nå ett enkelt och effektivt genomförande. Fokus i utvecklingsarbetet kommer ligga på:	
<ul style="list-style-type: none"> • Mer förenkling och minskad administrativ börda för projektägare • Ökad samordning och gränsöverskridande samverkan mellan olika program, projekt och fonder • Resultatorienterat arbetssätt där projekturval, indikatorer, uppföljning, utvärdering och lärande hänger ihop 	

2.B.6.2 Utfallsindikatorer som förväntas bidra till resultaten (per insatsområde)

Tabell 13: Utfallsindikatorer (per insatsområde) (för Eruf/ESF/Sammanhållningsfonden)

Insatsområde		4 - Tekniskt stöd (TA)				
ID	Indikator (namn på indikator)	Mätenhet	Målvärde (2023) (frivilligt)			Datakälla
			Män	Kvinnor	Totalt	
0501	Utbetalade medel av programmets totala budget	Procent			100,00	Förvaltande myndighets datasystem
0502	Externa utvärderingar har genomförts under programperiod	Antal			15,00	Förvaltande myndighet
0503	Antalet anställda (årsarbetskrafter) vilkas löner medfinansieras av TA	Årsarbetskrafter				Förvaltande myndighets databas

2.B.7 Insatskategorier (per insatsområde)

Motsvarande insatskategorier, enligt en nomenklatur som antagits av kommissionen, och en preliminär fördelning av unionens medel

Tabellerna 14–16: Insatskategorier

Tabell 14: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		4 - Tekniskt stöd (TA)	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	121. Förberedelse, genomförande, övervakning och kontroll	2 016 623,70
Eruf	Mer utvecklade	122. Utvärdering och undersökningar	112 034,65
Eruf	Mer utvecklade	123. Information och kommunikation	112 034,65

Tabell 15: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		4 - Tekniskt stöd (TA)	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	2 240 693,00

Tabell 16: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		4 - Tekniskt stöd (TA)	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	728 225,00
Eruf	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	757 354,00

Insatsområde		4 - Tekniskt stöd (TA)	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	755 114,00

3. FINANSIERINGSPLAN

3.1 Medel per fond och belopp för resultatreserven

Tabell 17

Fond	Regionkategor ori	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Totalt	
		Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv
Eruf	Mer utvecklade	7 082 562,00	452 079,00	7 224 355,00	461 131,00	7 368 969,00	470 360,00	7 516 445,00	479 774,00	7 666 870,00	489 375,00	7 820 299,00	499 169,00	7 976 784,00	509 157,00	52 656 284,00	3 361 045,00
Totalt		7 082 562,00	452 079,00	7 224 355,00	461 131,00	7 368 969,00	470 360,00	7 516 445,00	479 774,00	7 666 870,00	489 375,00	7 820 299,00	499 169,00	7 976 784,00	509 157,00	52 656 284,00	3 361 045,00

3.2 Medel per fond och nationell medfinansiering (i euro)

Tabell 18a: Finansieringsplan

Prioriterat område	Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag för unionens stöd (Summa stödberättigande kostnader eller offentliga stödberättigande kostnader)	Unionsstöd (a)	Nationell motpart (b) = (c) + (d)	Preliminär uppdelning av den nationella medfinansieringen		Totalt finansiering (e) = (a) + (b)	Samfinansiering snivå (f) = (a) / (e) (2)	EIB-bidrag (g)	Huvudsakligt anslag		Resultatreserv		Resultatreserven som andel av det totala unionsstödet (l) = (j) / (a) * 100
						Nationell offentlig finansiering (c)	Nationell privat finansiering (d) (1)				Unionsstöd (h) = (a) - (j)	Nationell medfinansiering (i) = (b) - (k)	Unionsstöd (j)	Nationell medfinansiering (k) = (b) * (i) / (a)	
1	Eruf	Mer utvecklade	Offentlig	24 199 486,00	36 299 229,00	36 299 229,00	0,00	60 498 715,00	40,0000000000%		22 687 016,00	34 030 524,00	1 512 470,00	2 268 705,00	6,25%
2	Eruf	Mer utvecklade	Totalt	21 510 655,00	32 265 983,00	30 653 983,00	1 612 000,00	53 776 638,00	39,9999996281%		20 166 237,00	30 249 356,00	1 344 418,00	2 016 627,00	6,25%
3	Eruf	Mer utvecklade	Offentlig	8 066 495,00	12 099 743,00	12 099 743,00	0,00	20 166 238,00	39,9999990082%		7 562 338,00	11 343 507,00	504 157,00	756 236,00	6,25%
4	Eruf	Mer utvecklade	Offentlig	2 240 693,00	2 240 693,00	2 240 693,00	0,00	4 481 386,00	50,0000000000%		2 240 693,00	2 240 693,00			
Totalt	Eruf	Mer utvecklade		56 017 329,00	82 905 648,00	81 293 648,00	1 612 000,00	138 922 977,00	40,3225803317%		52 656 284,00	77 864 080,00	3 361 045,00	5 041 568,00	6,00%
Slutsumma				56 017 329,00	82 905 648,00	81 293 648,00	1 612 000,00	138 922 977,00	40,3225803317%	0,00	52 656 284,00	77 864 080,00	3 361 045,00	5 041 568,00	

(1) Ska endast fyllas i om de insatsområdena uttrycks i totala kostnader.

(2) Detta tal kan rundas av till närmaste heltal i tabellen. Den exakta satsen som används för att ersätta betalningar är kvoten (f).

Tabell 18c: Uppdelning av finansieringsplanen per insatsområde, fond, regionkategori och tematiskt mål

Prioriterat område	Fond	Regionkategori	Tematiskt mål	Unionsstöd	Nationell motpart	Totalt finansiering
Samverkan inom forskning och innovation	Eruf	Mer utvecklade	Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	24 199 486,00	36 299 229,00	60 498 715,00
Konkurrenskraftiga små och medelstora företag	Eruf	Mer utvecklade	Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)	21 510 655,00	32 265 983,00	53 776 638,00
Innovation för en koldioxidsnål ekonomi	Eruf	Mer utvecklade	Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	8 066 495,00	12 099 743,00	20 166 238,00
Totalt				53 776 636,00	80 664 955,00	134 441 591,00

Tabell 19: Preliminärt stödbelopp som ska användas för mål om klimatförändringar

Prioriterat område	Preliminärt stödbelopp som ska användas för mål om klimatförändringar (i euro)	Proportion av det operativa programmets totala anslag (%)
3	8 066 495,00	14,40%

Prioriterat område	Preliminärt stödbelopp som ska användas för mål om klimatförändringar (i euro)	Proportion av det operativa programmets totala anslag (%)
4	0,00	0,00%
Totalt	8 066 495,00	14,40%

4. INTEGRERAT TILLVÄGAGÅNGSSÄTT VID TERRITORIELL UTVECKLING

En beskrivning av det integrerade tillvägagångssättet vid territoriell utveckling som tar hänsyn till det operativa programmets innehåll och mål med beaktande av partnerskapsöverenskommelsen, och som visar hur det operativa programmet bidrar till att programmets mål uppnås och till de förväntade resultaten

Västsverige har ett unikt geografiska läge på västkusten mellan storstadsregionerna Oslo och Öresundsregionen. Regionen karaktäriseras av en flerkärning ortstruktur med fokus på Göteborg, men där också Halmstad, Borås, Skövde och Trollhättan/Vänersborg/Uddevalla är viktiga regionala centra. Den ekonomiska tillväxten i Västsverige har under 2000-talet varit tudelad med en stark tillväxt i Göteborgsregionen, Sjuhärad och Halland medan utvecklingen i Skaraborg och Fyrbodal varit klart sämre än riksgenomsnittet. Samtidigt som Göteborg är en tillväxtmotor för Västsverige har staden även den största andelen ekonomisk biståndsmottagare i Västsverige. Den sociala och rumsliga uppdelningen har ökat i Göteborg avseende sysselsättning, inkomst, utbildning, boendeform med mera.

De övergripande målsättningarna och den territoriella ansatsen för Västsveriges regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är att stärka små och medelstora företags konkurrenskraft i hela regionen, bidra till en mer koldioxidnsål ekonomi och främja en hållbar stadsutveckling i Göteborgsregionen. För att även fortsättningsvis klara den globala konkurrensen är det viktigt att konkurrera med ett högt kunskapsinnehåll och vara världsledande inom ett antal områden vilket stärker hela Västsverige. Detta kräver därför ett målmedvetet utvecklingsarbete för att ta tillvara på olika regionala kunskapsnoder och stärka de styrkeområden som identifierats i Västsverige. Målgruppen är små och medelstora företag. För att få största möjliga utväxling av regionalfondsmedlen kommer koordinering av olika fonder och program ske i syfte att möjliggöra synergier, tex vad gäller strategiska utlysningar och stora strategiska projekt som berör flera fonder.

Västsverige skiljer sig inte från övriga storstadsregioner vad gäller urbaniseringstrenden. Den innebär specifika utmaningar för Göteborg. En utmaning är den sociala och rumsliga uppdelningen av Göteborg, som har ökat avseende sysselsättning, inkomst, utbildning, boendeform med mera. Majoriteten av invånarna i Göteborg har fått det bättre, men olika grupper har också fått det betydligt sämre.

Urbaniseringen ger en starkt växande folkmängd i Göteborgsregionen. Göteborgsregionens befolkning beräknas att öka från 948 000 invånare år 2012 till 1,1 miljon år 2025. Detta ställer Göteborg inför särskilda utmaningar avseende en tillväxt och utveckling som är hållbar och inkluderande. Analysen i kapitel ett betonar Göteborgs centrala betydelse för den ekonomiska, sociala och miljömässiga utvecklingen i Västsverige. För samtidigt som Göteborg är en tillväxtmotor för hela Västsverige visar den socioekonomiska analysen att Göteborgsregionen också har den största andelen ekonomisk biståndsmottagare i Västsverige. Dessa är främst koncentrerade till vissa områden i Göteborg. Staden står även för en stor energianvändning och utsläpp av växthusgaser, bland annat från transportsektorn. Frågor om resursutnyttjande, social rättvisa och miljö måste hanteras för att utveckla Göteborg till en mer hållbar stad. För att hantera dessa utmaningar krävs ökad samverkan mellan forskning, näringsliv,

medborgare och offentlig sektor. Samverkan behöver resultera i ny kunskap, nya angreppssätt och nya lösningar som bygger på en helhetssyn på stadens utmaningar.

4.1 Lokalt ledd utveckling (i tillämpliga fall)

Tillvägagångssättet vid användning av instrument för lokalt ledd utveckling samt principerna för att fastställa i vilka områden de kommer att genomföras

Ej aktuellt

4.2 Integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling (i tillämpliga fall)

I tillämpliga fall, det preliminära beloppet för Eruf-stödet för integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling, som ska genomföras i enlighet med artikel 7.2 i förordning (EU) nr 1301/2013 och det preliminära ESF-stödet till integrerade åtgärder.

Göteborg är Västsveriges största stad och det är där urbaniseringens utmaningar och möjligheter framträder som tydligast. Hållbar stadsutveckling avgränsas därför, inom programmet, till att omfatta Göteborgs stad. Samtidigt är det viktigt att nyttja den potential och de samordningsvinster som kan uppstå genom samverkan över administrativa gränser. Med Göteborgs stads utmaningar som utgångspunkt kan aktiviteter inom programmet därför omfattas av samarbete och erfarenhetsutbyte mellan lokal, delregional och regional nivå. Hållbar stadsutveckling är ett prioriterat fokusområde i Västra Götaland och utpekat som sådant i ett gemensamt arbete mellan staden, regionen, akademien och näringslivets företrädare. Det finns inom akademien i Västsverige stark kompetens inom flera områden som kopplar till hållbar stadsutveckling där ett exempel är energieffektiv byggnation. En viktig gemensam satsning är kunskapscentrat Mistra Urban Futures med huvudkontor i Göteborg som satsar på gemensam kunskapsproduktion mellan forskning och praktik.

I Västsverige, kommer insatser för hållbar stadsutveckling att genomföras genom integrerade territoriella investeringar. Göteborgs stad är ansvarig för att ta fram en sektorsövergripande integrerad plan inför programperiodens början. Planen kommer att ligga till grund för insatser för hållbar stadsutveckling i programmet. Den sektorsövergripande integrerade planen ska definiera viktiga sektorer att samverka kring, strategiska parter, samarbetsområden och peka ut sektorsövergripande projekt och aktiviteter för hållbar stadsutveckling med tydlig näringslivskoppling inom respektive insatsområde. Planens innehåll bygger på befintliga styrdokument i Göteborgs Stad – Vision Älvstaden, Miljöprogrammet och Klimatstrategiskt program. Göteborgs Stad ansvarar för urval av insatser.

Den integrerande approachen kan motverka otillräcklig samordning mellan olika sektorer, genom samordning av insatser inom stadsutveckling i Göteborg. På så sätt kan insatsernas potential till att skapa mervärde förstärkas. Insatserna omfattar dessutom hela Göteborgs stad, något som underlättar för innovativa åtgärder att kopplas ihop oberoende av geografiska begränsningar. Det är även en grundläggande förutsättning för att nå effekter som knyter ihop staden, bidrar till minskad innanförskap/utanförskap och motverkar stigmatisering. Det övergripande målet med ITI-verktyget är att möjliggöra genomförande för insatser som berör fler än ett insatsområde i programmet. Som

exempel kan nämnas att forskningsintensiva insatser inom ramen för innovationsplattformar kan kombineras med näringslivsfrämjande insatser och kan leda till implementering av framtagna hållbara innovativa lösningar i stadsdelar med specifika socioekonomiska utmaningar. Insatserna kommer specificeras i den sektorsövergripande integrerade planen.

Detta integrerade tankesätt stämmer väl överens med Göteborgs Stads strategier kring kommande stadsutvecklingsinsatser. Vision Älvstaden sätter ramarna för en ”modell för stadutveckling”, där de utmaningar som staden står inför vänds till drivkrafter för framtiden genom en helhetssyn. Modellen präglas av hela staden-perspektivet. Segregation och geografisk splittring ska motverkas genom öppenhet, variation och delaktighet. Helhetssynen är därmed av stor relevans, inte endast i förhållande till det snäva sektoriella tänkandet, men även i relation till de socioekonomiska barriärerna som förknippas med Göteborgs olika stadsdelar.

Tabell 20: Integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling – preliminära belopp för Eruf- och ESF-stöd

Fond	Eruf- och ESF-stöd (preliminärt) (i euro)	Proportion av det totala anslaget från fonden till programmet
Totalt Eruf	2 688 832,00	4,80%
TOTALT ERUF+ESF	2 688 832,00	4,80%

4.3 Integrerade territoriella investeringar (ITI) (i tillämpliga fall)

Tillvägagångssättet vid användning av integrerade territoriella investeringar (enligt definitionen i artikel 36 i förordning 1303/2013) i andra fall än dem som avses i punkt 4.2, och deras preliminära anslag från varje insatsområde.

Tabell 21: Preliminära anslagsbelopp till andra integrerade territoriella investeringar än dem som avses i punkt 4.2 (aggregerat belopp)

Insatsområde	Fond	Preliminärt anslag (unionens stöd) (i euro)
1 - Samverkan inom forskning och innovation	Eruf	480 149,00
2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag	Eruf	480 149,00
3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi	Eruf	1 728 535,00
Totalt		2 688 833,00

4.4 Bestämmelser för interregionala och transnationella åtgärder inom det operativa programmet, där stödmottagarna finns i mer än en medlemsstat. (i tillämpliga fall)

Interregional och transnationellt samarbete kommer att kunna genomföras i programmet inom samtliga insatsområden under förutsättning att de bidrar till programmets måluppfyllelse. Insatserna ska ha sin grund i en gränsöverskridande analys. Förvaltande myndighet kan godkänna att en insats genomförs utanför programområdet inom ramen för de villkor som anges i artikel 70.2 i förordning (EU) nr 1303/2013.

Programmet kommer att kunna stödja samarbetsåtgärder som bidrar till EU:s strategi för Östersjöregionen på två sätt:

A – makroregionalt integrerade projekt

1. Projektansökan skrivs redan från början med transnationellt samarbete som en integrerad del av projektet. De samarbetsparter som ska ingå i projektet från andra

medlemsstater i makroregionen är identifierade och avser att söka stöd från sina respektive program för att kunna delta i projektet.

B – transnationell komponent

1. Redan pågående projekt ges möjlighet att söka ytterligare medel för samarbete med andra relevanta projekt i makroregionen. Genom att medel för samarbete söks separat genom en så kallad ”transnationell komponent” ges större flexibilitet gällande längd och inriktning på samarbetet.
2. Det är värt att notera att samarbetsåtgärderna kan genomföras med parter från olika struktur- och investeringsfonder, t ex mellan regionalfonden och socialfonden eller landsbygdofonden.
3. Förvaltande myndighet kommer att informera om möjligheterna till finansiering av samarbete med aktörer i makroregionen. Ett konkret exempel kan vara särskilda utlysningar med inriktning mot EU:s strategi för Östersjöregionen.
4. De insatser som kommer att stödjas enligt ovan ska ha ett mervärde för programområdet samt bidra till strategins mål och prioriteringar.
5. Samverkansåtgärderna i programmet bör ha inriktning på att hitta och/eller genomföra gemensamma lösningar på identifierade gränsöverskridande problem.

4.5 Hur de inom programmet planerade insatserna bidrar till makroregionala strategier och havsområdesstrategier, enligt de behov för programområdet som fastställts av medlemsstaten (i tillämpliga fall) (i tillämpliga fall)

(När medlemsstaten och regionerna deltar i makroregionala strategier och havsområdesstrategier)

Många av de utmaningar som Sverige och EU står inför är gränsöverskridande i sin natur, både för lokal, regional och nationell nivå. Även i strategin för Europa 2020 betonas vikten av ett närmare samarbete mellan unionens medlemmar. EU:s strategi för Östersjöregionen ger en viktig vägledning för valet av insatser och bidrar till att det regionala strukturfondsprogrammet kan användas på ett mer målmedvetet och fokuserat sätt för att möta gemensamma utmaningar i makroregionen.

En framgångsfaktor för EU:s strategi för Östersjöregionen är en väl fungerande flernivåstyrning mellan olika samhällssektorer. Alla nivåer behöver delta i arbetet för att nå strategins mål; rädda havsmiljön, sammanlänka regionen och öka välbefindandet.

Ett Östersjöstrategiprojekt kan utgöras antingen av ett Flaggskeppsprojekt som anges i strategins handlingsplan eller projekt med tydlig makroregional påverkan som bidrar till att nå strategins mål och indikatorer genom att bidra till att genomföra en eller flera av åtgärder i handlingsplanen.

I den svenska programkontexten kommer bidragen till genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen främst att innebära verksamhet som genomförs i samarbete med ett eller flera andra länder i makroregionen.

Koppling mellan programmet och Västsveriges maritima strategier:

I Västra Götalands maritima strategi från 2008 pekas samverkan mellan näringsliv och forskning ut som en förutsättning för hållbar, kunskapsbaserad utveckling inom den maritima sektorn. Det maritima klusterprojektet som påbörjades 2012 syftar till att stärka innovationsverksamheten inom havsanknutna näringar. För det maritima verksamhetsområdet är insatser inom såväl forskningssamverkan, främjande av små och medelstora företag samt åtgärder för att minska CO₂-utsläppen, högt prioriterade. Exempel på aktuella satsningar är finansiering av kompetenscentrum inom sjöfart respektive vattenbruk, forskning angående miljöanpassade drivmedel för sjöfarten, hållbar kustturism samt skonsamma fiskeredskap. Västra Götalands maritima klusterprojekt är ett övergripande samverkansprojekt som syftar till att driva innovation inom maritima branscher med förutsättningar för ”blå tillväxt”.

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning om hur programmet förhåller sig till EU:s strategi för Östersjöregionen. I Kapitel 2 beskrivs under respektive insatsområde om och i så fall hur denna strategi ska hanteras inom det aktuella insatsområdet. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

5. SÄRSKILDA BEHOV I GEOGRAFISKA OMRÅDEN MED STÖRST FATTIGDOM ELLER HOS MÅLGRUPPER SOM ÄR SÄRSKILT UTSATTA FÖR DISKRIMINERING ELLER SOCIAL UTESTÄNGNING (i tillämpliga fall)

5.1 Geografiska områden med störst fattigdom eller målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning

Ej aktuellt i programmet.

5.2 Strategi för att möta de särskilda behoven i geografiska områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning samt, i tillämpliga fall, bidraget till det integrerade tillvägagångssätt som anges i partnerskapsöverenskommelsen

Tabell 22: Åtgärder för att möta de särskilda behoven i geografiska områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning

Målgrupp/geografiskt område	Huvudsaklig typ av planerade åtgärder som ingår i det integrerade tillvägagångssättet	Prioriterat område	Fond	Regionkategorori	Investeringsprioritering
-----------------------------	---	--------------------	------	------------------	--------------------------

6. SÄRSKILDA BEHOV I OMRÅDEN MED ALLVARLIGA OCH PERMANENTA, NATURBETINGADE ELLER DEMOGRAFISKA NACKDELAR (I TILLÄMPLIGA FALL)

Med hänvisning till art 174 i fördraget berörs i Sverige endast programmen för Övre Norrland respektive Mellersta Norrland. I dessa program såväl som i detta program adresseras demografiska utmaningar och gleshet i programmets kapitel 1 och 2.

7. MYNDIGHETER OCH ORGAN MED ANSVAR FÖR FÖRVALTNING, KONTROLL OCH REVISION SAMT RELEVANTA PARTERS ROLL

7.1 Relevanta myndigheter och organ

Tabell 23: Relevanta myndigheter och organ

Myndighet/organ	Namn på myndigheten/organet samt avdelning eller enhet	Chef för myndigheten/organet (befattning eller tjänst)
Förvaltningsmyndighet	Tillväxtverket	Generaldirektören
Attesterande myndighet	Tillväxtverket	Generaldirektören
Revisionsmyndighet	Ekonomistyrningsverket	Chef för avdelningen för EU-revision
Organ till vilket kommissionen kommer att göra utbetalningar	Riksgäldskontoret	Riksgäldsdirektören

7.2 De relevanta parternas engagemang

7.2.1 Åtgärder som vidtagits för att engagera parterna i utformningen av det operativa programmet och parternas roll i genomförandet, övervakningen och utvärderingen av programmet

Process för programframtagandet

Förslaget till program har utarbetats av en grupp tjänstemän från Västra Götalandsregionen och Region Halland. Nära knutet till programarbetet har en referensgrupp (fondsamordningsgrupp) med representanter för Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Tillväxtverket, Svenska ESF-rådet i Västsverige, Göteborgs Stad, Västra Götalandsregionen och Region Halland, funnits.

Politiska företrädare för Västra Götalandsregionen och Region Halland har haft avstämningar om programmets innehåll. Vidare har det västsvenska Strukturfondspartnerskapet för programperioden 2007-2013 vid ett flertal tillfällen tagit del av programframtagningen och framlagt sina synpunkter. Kontakterna med partnerskapen i regionerna har baserats på de befintliga breda partnerskapen för de regionala utvecklingsstrategierna, ett arbete som påbörjades redan under hösten 2011.

I Västra Götalandsregionen finns en sedan tidigare uppbyggd modell för beslutsstrukturen kring strategiska utvecklingsfrågor. Regionstyrelsen har huvudansvaret för de regionala utvecklingsfrågorna. Beredningen för Hållbar Utveckling (BHU) är Västra Götalandsregionens och kommunernas organ för samverkan i strategiska utvecklingsfrågor. Regionstyrelsen är beslutande organ. BHU består av politiska

representanter från Västra Götalandsregionen och de fyra kommunalförbunden och ansvarar för helhetsperspektivet inom tillväxt- och utvecklingsarbetet.

Genom Västra Götalandsmodellens struktur förankras utvecklingsfrågorna i såväl det politiska partnerskapet som de regionala och de delregionala partnerskapen. En kontinuerlig dialog har först med Göteborgs Stad beträffande insatser för hållbar stadsutveckling. Göteborgs Stad har haft en intern förankringsprocess som letts av stadsledningskontorets internationella avdelning där stadsdelförvaltningar, fackförvaltningar och bolag deltagit. Vidare har Göteborgs Stad varit involverade i framtagandet av storstadsperspektivet i Västra Götalandsregionens tillväxtstrategi Västra Götaland 2020, vilken ligger till grund för det regionala strukturfondsprogrammet i Västsverige.

Dialog har i Västra Götalandsregionen förts med den så kallade Regionala Utvecklingsgruppen, som består av företrädare för arbetsmarknadens parter, statliga myndigheter, universitet och högskolor, forskningsinstitut, Västsvenska Handelskammaren och den sociala ekonomin. Till denna grupp har också förslaget remitterats för synpunkter.

Också i Region Halland finns en sedan tidigare uppbyggd modell för beslutsstrukturen kring strategiska utvecklingsfrågor. Regionstyrelsen har huvudansvaret för de regionala utvecklingsfrågorna. Kommunberedningen är Region Hallands och kommunernas gemensamma politiska organ för samverkan i strategiska utvecklingsfrågor. Kommunberedningen består av politiska representanter från Region Halland och de sex kommunerna. Liksom i Västra Götalands län är Regionstyrelsen beslutande organ.

Regionstyrelsen i Halland, som ansvarar för och samordnar det regionala utvecklingsarbetet har löpande diskuterat programmet och dess utveckling. Det regionala partnerskapet i Halland, som består av företrädare för regionstyrelsen, näringslivets organisationer, företagsfrämjare, statliga organisationer samt experter inom olika områden, har kontinuerligt informerats och haft möjlighet att lämna synpunkter på programmet. För detta har Region Halland under 2013 arrangerat två work-shops[1]. Vid en första work-shop i januari 2013 diskuterades erfarenheter och lärdomar från programperioden 2007-2013 och i april 2013 gavs aktörer i Halland möjlighet att lämna inspel till kommande strukturfondsprogram. Region Halland har utifrån sin vision ”Bästa livsplatsen” utarbetat ett underlag som ligger till grund för hur Halland ska bidra till att uppfylla målen för Europa 2020-strategin. Region Halland har under programarbetet genomfört ett antal dialogmöten om programmets innehåll. Vid dessa möten har getts tillfälle att lämna synpunkter på programmets innehåll och avgränsning. Möten har hållits med deltagande från högskolor och innovativa miljöer samt med länsstyrelsen, kommunerna och näringslivsaktörer.

Programförslaget har också skickats till statliga myndigheter som Tillväxtverket, Vinnova, Energimyndigheten och Svenska ESF-rådet för synpunkter.

Regionala och delregionala partnerskap har löpande fått kännedom om och genom dialog bidragit till programmets utveckling[2],[3]. Ett första utkast till program har remitterats. Totalt inkom 13 remissvar, vilka har beaktats i det slutliga förslaget.

Förslaget till regionalt strukturfondsprogram för målet ”Investeringar i tillväxt och sysselsättning för programperioden 2014 – 2020 i Västsverige” har slutligt godkänts av

respektive regionstyrelse i Västra Götalandsregionen (2013-11-05) och Region Halland (2013-11-06).

Förankring av genomförandet

De båda utvecklingsorganisationerna Region Halland, Västra Götalandsregionen och kommunerna är viktiga medfinansiärer och i flera fall aktörer vid genomförandet av det regionala strukturfondsprogrammet. För programmets genomförande är också aktörerna inom innovationssystemen oerhört viktiga för ett lyckat genomförande. Såväl aktörer som kommuner kommer kontinuerligt att informeras om programmets möjligheter och medfinansieringskriterier.

Det västsvenska strukturfondprogrammet tar sin utgångspunkt i de prioriteringar som har gjorts i övergripande styrdokument på nationell och EU-nivå samt inom ramen för den regionala tillväxtpolitiken i Västra Götalands och Hallands län. Implementeringen av det västsvenska strukturfondsprogrammet är därför nära kopplat till de regionala partnerskap som finns i respektive län. Detta innebär att genomförandet av strukturfondsprogrammet kontinuerligt kommer att stämmas av med politiskt beslutande organ och i de partnerskap som finns i respektive län.

Förvaltande och attesterande myndighet

Tillväxtverket är förvaltande och attesterande myndighet för de regionala strukturfondsprogrammen med EU-styrda befogenheter. I förvaltande myndighets ansvar ingår beredning, beslut om stöd samt utbetalning av medel till projektägare. Förvaltande myndighet ska även utföra attesterande myndighets uppgift.

Tillväxtverket ska i sin beredning vid behov rådgöra med regional och nationell expertis i sakfrågor och regional behovsanalys. Detta för att säkerställa ett väl förankrat beslutsunderlag. Om ett finansiellt stöd beviljas till ett stort företag ska förvaltande myndighet förvissa sig om att bidraget inte resulterar i en betydande förlust av arbetstillfällen på befintliga arbetsplatser inom Unionen.

Förvaltningssystemet för regionala fonden godkändes 2007 av kommissionen och inga systemfel har därefter konstaterats av revisorer. Sverige behåller därför befintligt förvaltningssystem och den administrativa kapaciteten är därmed oförändrat god.

Revisionsmyndighet

Ekonomistyrningsverket är revisionsmyndighet för de regionala strukturfondsprogrammen med EU-styrda befogenheter.

Strukturfondspartnerskap

För att säkerställa ett regionalt inflytande över genomförandet av programmet har ett gemensamt strukturfondspartnerskap bildats inom det geografiska området för programmet och motsvarande regionala handlingsplan för socialfonden.

Strukturfondspartnerskapens uppgift fastställs i Lag (2007:459) om strukturfondspartnerskap. Strukturfondspartnerskapet har till uppgift att prioritera mellan av förvaltande myndighet godkända projektansökningar.

Ansökningar ska lämnas till förvaltande myndighet som ansvarar för beredning och beslut om stöd. Innan beslut om stöd fattas ska förvaltande myndighet föredra beslutsunderlag och övrigt underlag för partnerskapet och får endast bevilja stöd i enlighet med partnerskapets prioriteringar.

När förvaltande myndighet ska göra en utlysning i ett program ska de utlysningsspecifika kriterierna stämmas av med strukturfondspartnerskapet innan utlysningen publiceras. Strukturfondspartnerskapets ordförande ska i samråd med förvaltande myndighet kalla till möten.

Övervakningskommitté

Medlemsstaten ska inrätta en kommitté för att övervaka genomförandet av programmet. För de åtta regionala strukturfondsprogrammen inrättas en gemensam övervakningskommitté med representanter för berörda aktörer. Ordförande är en representant från Näringsdepartementet. Regeringen återkommer i särskild ordning vad gäller kommitténs sammansättning och arbetsätt.

Övervakningskommittén för de åtta regionala strukturfondsprogrammen ska bilda ett gemensamt utskott med socialfondsprogrammets övervakningskommitté. Utskottets huvuduppgift är att hantera samordningsfrågor mellan fonderna som faller inom ramen för övervakningskommitténs mandat.

Övervakningskommittén för de regionala strukturfondsprogrammen kan på eget initiativ bilda ytterligare utskott.

Uppföljning och utvärdering

I Strukturfondförordningen slås fast att utvärderingar ska göras ”i förhållande till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla”. Systematisk utvärdering är en förutsättning för att bedöma politikens effektivitet, ändamålsenlighet och verkan, särskilt när det gäller insatsernas bidrag till att nå målen i Europa 2020-strategin. Som ett led i ett förstärkt resultatfokus behöver större ansträngningar göras i syfte att systematiskt utvärdera projektens och de tematiska insatsernas samlade resultat och effekter samt bidra till lärande och synliggöra insatsernas betydelse för att nå programmets mål och hållbar tillväxt regionalt och nationellt.

Systematisk uppföljning och utvärdering ska vara en del av arbetet med såväl genomförandet av den europeiska sammanhållningspolitiken som den regionala tillväxtpolitiken. Det övergripande syftet är att bidra till lärande och att förbättra kvaliteten i hela programcykeln, från programplanering och genomförande av projekt till implementering i reguljär verksamhet. Utvärderingarna ska förändra, förbättra och förstärka den regionala tillväxtpolitiken genom att erfarenheter och kunskaper sprids.

Uppföljningar och utvärderingar kommer att ske löpande och har något olika karaktär och tjänar olika syften i olika faser. För att säkerställa god kvalitet i genomförande och goda resultat i programmen behöver det finnas ett tydligt sammanhållet system där projekturval, indikatorer, utvärdering, följeforskning och lärande hänger ihop. En viktig aspekt i detta är att rutiner för datainsamling avseende bland annat indikatorer för uppföljning och utvärdering planeras i ett tidigt skede. Trots att ambitionsnivån på utvärdering för lärande höjdes under programperioden 2007-2013 samt att satsningar på utvärdering och följeforskning ökade, finns det ändå utrymme för förbättringar. Generellt

sett behövs ett större resultatfokus, inte minst mot bakgrund av kraven på detta på EU-nivå denna programperiod. Ett område som behöver utvecklas är uppföljning och resultatutvärdering, exempelvis bör nyttan med viss regelbundenhet mätas samt olika former för mätning av resultat och effekter på bland annat hållbar tillväxt och sysselsättning utvecklas. Ett annat område som kommer att vara viktigt att utvärdera och följa upp är integreringen av de horisontella kriterierna samt även att bidra till ett ökat lärande på området.

Utvärderingsarbetet under programgenomförandet ska utföras av oberoende part och ska präglas av metoder för följeforskning och teoridrivna utvärdering. Teoridrivna utvärdering innebär utvärdering av såväl process som resultat och effekter på kort och lång sikt liksom av möjlig implementering i reguljär verksamhet. En central del av utvärderingsuppdraget är att samordna och säkerställa att utvärderingsmetoder utvecklas så att det blir möjligt att följa de långsiktiga effekterna på hållbar tillväxt och sysselsättning av de insatser som genomförs i programmen.

Programperioden 2014-2020 ska präglas av en medveten satsning på en utvärderingsansats och lärsystem som säkrar återföring av erfarenheter från projekten och kunskapsbildning från programgenomförandet. En viktig förutsättning för detta är att berörda parter i programgenomförandet, såsom regionala och nationella utvecklingsaktörer, Förvaltande myndighet, strukturfondspartnerskap och projektparter drar lärdomar av programmets insatser genom att följa utvärderingarna och ta del av utvärderingsresultaten, men framförallt tar tillvara resultaten i det fortsatta arbetet. Berörda parter ska också få en god kunskap om programmets mål och syfte. Slutförda utvärderingar ska i linje med Kommissionens direktiv publiceras för att kunna nå alla berörda av programmet men också för att skapa ett vidare lärande och inspiration.

Utvärderingsarbetet ska på ett tydligt sätt knytas till processtöd, analysinsatser och plattformar för lärande och kunskapsutbyte. Samordning ska ske med ansvariga för utvärderingsarbetet för de övriga ESI-fonderna för att skapa en samlad bild över fondernas sammantagna bidrag till strukturförändringar för smart och hållbar tillväxt för alla.

Kravet på ökad samordning gäller särskilt Regionalfondens- och Socialfondens insatser i syfte att effektivisera utnyttjandet av fondmedlen. Det kan handla om gemensam utvärdering av samordnade insatser, genomförandeorganisationerna, gemensam referensgrupp för Socialfonden och Regionalfondens övervakningskommittéer, gemensamma spridnings- och återföringsinsatser och gemensam upphandling av kapacitetsutveckling av projektutvärdering.

Spridning av resultat från uppföljningar och utvärderingar samt att säkra att utvärderingar kommer till användning bidrar till förbättrad styrning och måluppfyllelse i programmen. Svenska ESF-rådet och Tillväxtverket ska därför samverka med regionalt tillväxtansvariga för att förmedla kunskaper och erfarenheter från fondverksamheten och bidra till uppföljningen samt utvecklingen av det regionala tillväxtarbetet.

[1] Deltagarförteckningar redovisas i bilaga 1.

[2] Kalendarium över dialog - och partnerskapsmöten och Representerade organisationer vid dialog – och partnerskapsmöten

7.2.2 Samlade bidrag (för ESF, i tillämpliga fall)

7.2.3 Anslag till kapacitetsbyggande (för ESF, i tillämpliga fall)

8. SAMORDNING MELLAN FONDERNA, EJFLU, EHFF OCH ANDRA FINANSIERINGSINSTRUMENT PÅ UNIONSIVÅ OCH NATIONELL NIVÅ SAMT EIB

Mekanismerna för att säkerställa samordningen mellan fonderna, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu), Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) och andra finansieringsinstrument på unionsnivå och nationell nivå samt EIB, med beaktande av de relevanta bestämmelserna i den gemensamma strategiska ramen.

Regionalfondsprogrammen kommer att verka i ett sammanhang där andra europeiska, nationella, regionala och lokala initiativ, planer och program får betydelse för programmens genomförande. En uttalad ambition för programperioden 2014–2020 är att arbetet på ett tydligare sätt ska arbeta mot målen i Europa 2020-strategin och i EU:s strategi för Östersjöregionen och i ökad grad kopplas till andra nationella och EU-finansierade program och verksamheter. Se vidare beskrivning under avsnitt 1 kring samordning mellan ESI-fonderna.

Den nationella innovationsstrategin

Den nationella innovationsstrategins målsättningar och vision att stärka det svenska innovationsklimatet inom olika områden till 2020, knyter an till tematiskt mål 1 och har betydelse för den regionala utvecklingskraften. Den lyfter tydligt fram den regionala nivåns betydelse i innovationsarbetet och betydelse för att kunna uppnå strategins mål, varav ett är att Sveriges regionala innovationsmiljöer ska vara globalt attraktiva.

Den nationella innovationsstrategin knyter på jordbruksområdet an till de möjligheter som finns att inom landsbygdsprogrammet stötta innovativa satsningar inom ramen för det Europeiska innovationspartnerskapet för jordbruk som i sin tur ger möjligheter till samarbeten på europeisk nivå.

COSME och Horisont 2020

Små och medelstora företag kan med hjälp av de regionala strukturfondsprogrammen öka sin kunskapsintensitet, FoI-kontakter och stärka sina internationella nätverk. Det underlättar ett framtida deltagande i nationella och europeiska forsknings- och innovationsprogram. Arbetet med att stärka kopplingar mellan de regionala strukturfondsprogrammen och Horisont 2020 kommer att utvecklas för att lägga grunden för ett bredare deltagande i Horisont 2020. Resultat från COSME-projekt och Horisont 2020 samt tidigare forskningsprogram ska kunna omsättas i nya projekt i de regionala strukturfondsprogrammen. På nationell nivå finns ett par viktiga myndigheter, särskilt Vinnova och Tillväxtverket som kommer att ha roller inom både regionalfondsprogrammen, Horisont 2020 och COSME vilket i praktiken kommer att innebära ökad samordning och möjliggöra synergier. Grunden för detta läggs via strategier för smart specialisering som bidrar till kraftsamling för att öka effekterna av de investeringar som görs inom forskning och innovation för att öka tillväxten och skapa fler jobb.

Till exempel anges i forsknings- och innovationspropositionen 2012/13: 30 att Verket för innovationssystem (Vinnova) utifrån sitt verksamhetsområde bör stödja regionerna i deras arbete med strategiskt innovationsarbete. I den nationella innovationsstrategin betonas också behovet av att utveckla samspelet mellan nationella myndigheter, regionala utvecklingsaktörer och arbetet med programmen inom EU. Vikten av att skapa

synergier och säkerställa samordning mellan programmen och EU:s olika fonder och instrument för forskning, innovation och entreprenörskap betonas även i regeringens direktiv till utarbetandet av regionalfondsprogram.

I riktlinjerna för RISE-koncernen (forskningsinstituterna) anges på vilket sätt instituten kommer att medverka i arbetet med regionala strategier avseende innovationsmiljöer och genomförandet av regionalfondsprogram på regional och nationell nivå.

Möjligheten att under genomförandet kombinera finansiering från Horisont 2020 och ESI-fonderna i olika satsningar ska undersökas. Det kan handla om att samverka över programgränser, nationsgränser, att kombinera entreprenörskaps- och innovationsåtgärder samt att främja företag med tillväxtpotential.

Koordinering mellan ESI-fonderna och de offentlig-offentliga forskningspartnerskapen (Joint Programming Initiatives, ERA-NETs, samt forskningsprogrammen under artikel 185) samt de offentlig-privata forskningsprogrammen under artikel 187 (Joint Technology Initiatives) ska, där så är lämpligt, säkerställas.

Landsbygdsprogrammet ger möjlighet för jordbruksföretag att inom ramen för det Europeiska innovationspartnerskapet för jordbruk delta i samarbetsåtgärder mellan praktiker, rådgivare och forskare. Dessa satsningar skapar också möjlighet för jordbruksföretagen att knyta internationella kontakter och delta i projekt inom ramen för Horisont 2020.

Insatser i Västsveriges program kan användas för att förbereda aktörer inför Horisont 2020 (stairway to excellence). Exempelvis kan små och medelstora företag med hjälp av det regionala strukturfondsprogrammet öka sin kunskapsintensitet, sina FoI-kontakter samt stärka sina internationella nätverk. Det underlättar ett framtida deltagande i Horisont 2020. Det regionala strukturfondsprogrammet kan också användas för att förbereda internationella excellenta FoI konsortier som kan stå sig i konkurrensen om Horisont 2020-medel. Det regionala strukturfondsprogrammet kan användas i slutet av Horisont 2020-projekt för att sprida kunskap och öka nyttiggörande av de resultat som tagits fram i Horisont 2020-projektet. Exempelvis kan framgångsrika Horisont 2020-projekt avknoppas, förlängas och vidareutvecklas i Västsverige med hjälp av nya projekt i det regionala strukturfondsprogrammet. Tillsammans med de nationella myndigheter som ansvarar för Horisont 2020 arbetet och genomförandet av de regionala strukturfondsprogrammen ämnar vi utforska hur Horisont 2020 och ERFU-medel kan kombineras i samma projekt. Exempelvis kan det regionala strukturfondsprogrammet användas till att utveckla regionala noder inom Knowledge and Innovation Communities (KIC) samt koppla upp nya regionala aktörer. Även inom ERA-NET COFUND och andra offentlig-offentliga partnerskap inom Horisont 2020 skulle det regionala strukturfondsprogrammet kunna stärka den regionala dimensionen.

Nationella programmet

Det grundläggande syftet med programmet är att tillföra ett mervärde till det regionala tillväxtarbetet och genomförandet av sammanhållningspolitiken som inte kan uppnås tillräckligt inom ramen för de regionala strukturfondsprogrammen. Programmet ska bidra till följande mervärden:

- Få fram kvalitativa projekt i konkurrens i syfte att stödja en långsiktig utveckling inom vissa tematiska områden.

- Stödja samverkansprojekt mellan län samt projekt mellan län och den nationella nivån som bidrar till att utveckla regionala styrkeområden utifrån de regionala förutsättningarna i olika delar av landet.
- Bidra till att utveckla flernivåstyrning det vill säga mellan nivåer och aktörer
- Främja insatser som bidrar till en ökad samverkan med andra relevanta EU-program.
- Främja insatser som bidrar till en ökad medverkan av näringslivet i såväl utarbetandet som genomförandet av programmet.
- Utveckla arbetet med utvärdering, återföring av kunskap och lärande i strukturfondsarbetet.

Det nationella regionalfondsprogrammet innehåller följande insatsområden:

1. *Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation* – innehåller insatser inom ramen för tematiskt mål 1. Fokus inom detta område ligger på att utveckla svenska styrkeområden genom gränsöverskridande samverkan samt forskningsinfrastruktur.
2. *Öka små och medelstora företags konkurrenskraft*. Insatserna inom detta område syftar till att öka tillgången på riskkapital i tidiga skeden och främja tillkomsten av fler privata aktörer på riskkapitalmarknaden genom implementering av ett finansiellt instrument enligt strukturen fond-i-fond.
3. *Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer*. Det är ur budgethänseende programmet största operativa område och rymmer insatser inom ramen för tematiskt mål 4 med fokus på dels energieffektivisering, dels kapitalförsörjning med inriktning på företag vars verksamhet bidrar till utvecklingen av en koldioxidsnål ekonomi.

Inom temaområde 4 finns även beskrivet insatser av processtödande karaktär. Det innebär ett nationellt kompetens- och metodstöd som ska bidra till ett ökat strategiskt lärande genom att utveckla och sprida kunskap över geografiska och administrativa gränser.

CAP

EU:s gemensamma jordbrukspolitik består av två pelare, där pelare I innehåller marknadsstöd samt direktstöd och pelare II innehåller landsbygdsprogrammet. Pelare I domineras av direktstödet, som till största del är frikopplat från produktionen och betalas ut per hektar. Landsbygdsprogrammet och gårdsstödet genererar tillsammans viktiga stöd för landsbygden och jordbruket. Den överenskommelse om gårdsstödet som nåddes under 2013 innebär att ett flertal möjligheter att rikta stödet till olika grupper av lantbrukare införts. Viktiga utgångspunkter för så väl arbetet med landsbygdsprogrammet som gårdsstödet är förenkling, konkurrenskraft och aktivitet på landsbygden samt hög miljönytta.

Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE)

God tillgänglighet genom ett väl fungerande transportsystem är centralt för att uppnå utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft. För glesbefolkade regioner kan satsningar på transportsystemet, till exempel investeringar i infrastruktur vara avgörande för näringsliv, arbetsmarknad och livsmiljö.

Genom EU-samarbetet om transeuropeiska nätverket för transporter (TEN-T) och fr.o.m. 2014 ”Fonden för ett sammanlänkat Europa” (FSE) kan EU lämna bidrag till infrastrukturutbyggnad i unionen. Tanken är att väl utbyggd infrastruktur ska ge bättre förutsättningar att använda fördelarna med ett EU utan inre gränser. Genom att öka den internationella tillgängligheten ges också svenska regioner tillgång till större marknader. För att kunna söka medel ur budgeten för FSE måste infrastrukturen återfinnas på de kartor som finns i riktlinjerna för TEN-T.

Utöver detta kan ett viktigt bidrag ges genom strukturfonderna. Stöd till hållbara transporter genom strukturfonderna bör användas till åtgärder som stärker näringslivet och arbetsmarknaden och som bidrar till attraktiva livs- och boendemiljöer. Bidrag genom strukturfonderna kompletterar FSE genom större fokus på regionala frågor.

Telekommunikationsnät och – tjänster blir i allt högre grad internetbaserade infrastrukturer där bredbandsnät och digitala tjänster har ett nära samband. Internet är en mycket viktig plattform för kommunikation, tjänster utbildning, deltagande i samhällsliv samt affärsverksamhet. Därför är den transeuropeiska tillgången till säkert och snabbt bredband och digitala tjänster av stor betydelse för ekonomisk tillväxt, konkurrenskraft och social integration.

Inom ramen för FSE och transeuropeiska nät på området för telekommunikationsinfrastruktur (TEN-TELE) kan satsningar göras för att främja utbyggnaden och moderniseringen av transeuropeiska infrastrukturer för digitala tjänster och deras gemensamma byggstenar och av bredbandsnät. Satsningarna inom området digitala tjänster ska stödjas genom upphandling och/eller bidrag, medan satsningarna på bredbandsnät ska stödjas genom finansiella instrument som ska vara öppna för kompletterande bidrag från privata investerare, medlemsstater och bidrag från andra källor – inklusive de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Vidare kan satsningar för att främja integreringen av den inre marknaden för energi genomföras inom ramen för FSE och transeuropeiska nät inom energiområdet (TEN-E).

LIFE

LIFE är EU:s finansiella instrument för miljö och klimat och årligen delar EU-kommissionen ut pengar till projekt i medlemsländerna. I arbetet med att stärka region och sektorsövergripande insatser fyller LIFE en central funktion i och med den projektform som kallas integrerade projekt (IP). Projektformen är en ny typ av projekt som införs under programperioden 2014-2020 i syfte att genom en större typ av projekt, till exempel regionala eller multiregionala, skapa synergier mellan ESI-fondernas sektorsområden samt miljö- och klimatområdet. Dessa projekt kan ha kopplingar till natur (inkl. Natura2000-förvaltning), vatten, avfall, luft och klimat (begränsning av och anpassning till) vilka är fokusområdena för IP. De åtgärder som finansieras av ESI-fonderna med kopplingar till miljö, klimatförändringar och en hållbar användning av resurser kan också vara ett komplement till LIFE-programmet.

För att kunna säkerställa synergier mellan de olika fonderna och med integrerade projekt inom ramen för LIFE är dialogen mellan den ansvariga myndigheten för LIFE – Naturvårdsverket – och de förvaltande myndigheterna för ESI-fonderna central.

Kreativa Europa

EU:s kultur- och medieprogram Kreativa Europa har bland annat som allmänt mål att stärka de europeiska kulturella och kreativa sektorernas konkurrenskraft, smart tillväxt och hållbar tillväxt för alla. Programmet pekar bland annat på möjligheter och behov av enhetlighet och kopplingar till annan relevant unionsfinansiering såsom bland annat regional- och socialfonden samt forsknings och innovationsprogrammen. Det är därför angeläget att nyttja kulturens betydelse och potential i det svenska regionala tillväxtarbetet.

För information om det Västsvenska programmets kopplingar till övriga inom det gemensamma strategiska ramverket, se kapitel 1 Strategi för programmets bidrag till EUs strategi för smart, hållbar och inkluderande tillväxt; Samverkan och avgränsning.

9. FÖRHANDSVILLKOR

9.1 Förhandsvillkor

Uppgifter om bedömningen av förhandsvillkorens relevans och av hur de har uppfyllts (frivilligt)

Tabell 24: Tillämpliga förhandsvillkor samt en bedömning av deras uppfyllande

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	1 - Samverkan inom forskning och innovation	Ja
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag	Ja
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Samverkan inom forskning och innovation 2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag 3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi	Ja
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Samverkan inom forskning och innovation 2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag 3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi	Ja
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	1 - Samverkan inom forskning och innovation 2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag 3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi	Ja
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur-	1 - Samverkan inom forskning och innovation 2 - Konkurrenskraftiga små och	Ja

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
och investeringsfonder.	medelstora företag 3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi	
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Samverkan inom forskning och innovation 2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag 3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi	Ja
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	1 - Samverkan inom forskning och innovation 2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag 3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi	Ja
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmets effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	1 - Samverkan inom forskning och innovation 2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag 3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi	Ja

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	1 - Det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering som	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	2 - bygger på en swot-analys eller liknande för att styra resurserna till en begränsad mängd prioriteringar inom forskning och innovation,	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings-	3 - har åtgärder för stimulans av privata FoI-investeringar,	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
och innovationssystem.				
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	4 - har ett system för övervakning och översyn.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	5 - En ram för tillgängliga budgetmedel för forskning och innovation har antagits.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	1 - De särskilda åtgärderna omfattar: det finns åtgärder för att minska tiden och kostnaden för att starta företag med beaktande av målen i småföretagsakten.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	2 - De särskilda åtgärderna omfattar: det finns åtgärder för att minska den tid det tar att få licenser och tillstånd att inleda och bedriva företagets verksamhet med beaktande av målen i småföretagsakten.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	3 - De särskilda åtgärderna omfattar: det finns mekanismer för att övervaka genomförandet av de åtgärder i småföretagsakten som har införts samt utvärdera deras inverkan på små och medelstora företag.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för deltagande av organ med ansvar för att främja lika behandling under utarbetandet och genomförandet av programmen, bland annat genom att tillhandahålla rådgivning i jämlikhetsfrågor inom ramen för verksamheter som stöds av de europeiska struktur- och investeringsfonderna.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller unionens lagstiftning och politik mot	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
	diskriminering.			
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för deltagande av jämställdhetsorgan under utarbetandet och genomförandet av programmen, bland annat genom att tillhandahålla rådgivning i jämställdhetsfrågor inom ramen för verksamheter som stöds av de europeiska struktur- och investeringsfonderna.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller unionens lagstiftning och politik för jämställdhet och integrering av ett jämställdhetsperspektiv.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för samråd med och deltagande av organ med ansvar för att skydda rättigheter för personer med funktionsnedsättning eller organisationer som representerar personer med funktionsnedsättning och	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
rådets beslut 2010/48/EG.	andra berörda intressenter under utarbetandet och genomförandet av programmen.			
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller tillämplig lagstiftning på unionsnivå och nationell nivå för personer med funktionsnedsättning, inklusive tillgänglighet och praktisk tillämpning av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning enligt unionslagstiftning eller nationell lagstiftning.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	3 - Det finns bestämmelser för att garantera övervakning av genomförandet av artikel 9 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning när det gäller de europeiska struktur- och investeringsfonderna under utarbetandet och genomförandet av programmen.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och	1 - Det finns bestämmelser för en effektiv tillämpning av unionens regler för offentlig upphandling genom lämpliga mekanismer.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
investeringsfonder.				
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser som säkerställer öppna kontrakttilldelningsförfaranden.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	3 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av ESI-fonderna.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	4 - Det finns bestämmelser för att garantera administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens regler för offentlig upphandling.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser som garanterar att unionslagstiftningen om statligt stöd genomförs och tillämpas verkningfullt.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och	2 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
investeringsfonder.	med genomförandet av ESI-fonderna.			
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	3 - Det finns bestämmelser för att garantera administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens bestämmelser om EU:s regler för statligt stöd.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	1 - Det finns bestämmelser för en effektiv tillämpning av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU (miljökonsekvensbeskrivningar) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG (strategiska miljöbedömningar).	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	2 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av direktiven om miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	3 - Det finns bestämmelser för att garantera tillräcklig administrativ kapacitet.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	1 - Det finns bestämmelser för insamling och sammanställning av statistiska data i rätt tid som innehåller följande: identifiering av källor och mekanismer som säkerställer statistisk validering.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	2 - Det finns bestämmelser för insamling och sammanställning av statistiska data i rätt tid som innehåller följande: system för offentliggörande av och allmän tillgång till sammanställd data.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	3 - Ett verkkningsfullt system med resultatindikatorer vilket omfattar val av resultatindikatorer för varje program som ger information om motiveringen till valet av de politiska åtgärder som finansieras av programmet.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmets effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	4 - Ett verkningsfullt system med resultatindikatorer vilket omfattar fastställande av mål för dessa indikatorer.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmets effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	5 - Ett effektivt system med resultatindikatorer vilket omfattar indikatorer som uppfyller kraven på tillförlitlighet och statistisk validering för varje indikator, tydlighet vid normativ tolkning, anpassning till politiken, aktualitet och insamling av data i rätt tid.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmets effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	6 - Garantier för att man i all verksamhet som finansieras av programmet använder sig av ett verkningsfullt system av indikatorer.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".	Se bilaga "Förhandsvillkor Västsverige".

9.2 Beskrivning av åtgärder för att uppfylla förhandsvillkoren, ansvariga organ och tidsplan

Tabell 25: Åtgärder för att uppfylla tillämpliga förhandsvillkor

Allmänt förhandsvillkor	Ej uppfyllda kriterier	Åtgärder som ska vidtas	Tidsgräns (datum)	Ansvariga organ
-------------------------	------------------------	-------------------------	-------------------	-----------------

Tabell 26: Åtgärder för att uppfylla tillämpliga tematiska förhandsvillkor

Tematiskt förhandsvillkor	Ej uppfyllda kriterier	Åtgärder som ska vidtas	Tidsgräns (datum)	Ansvariga organ
---------------------------	------------------------	-------------------------	-------------------	-----------------

10. MINSKNING AV DEN ADMINISTRATIVA BÖRDAN FÖR STÖDMOTTAGARNA

Sammanfattning av bedömningen av den administrativa bördan för stödmottagarna och, vid behov, planerade åtgärder tillsammans med en preliminär tidsram för att minska den administrativa bördan.

Att ansöka om, bedriva, redovisa och avsluta ett projekt med finansiering från ett strukturfondsprogram inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden kräver god administrativ kompetens och kapacitet. Den administrativa bördan av att bedriva ett projekt upplevs olika av olika stödmottagare, något som kan förklaras av faktorer som de egna administrativa rutinerna, tidigare erfarenheter av strukturfondsprojekt, projektets inriktning och komplexitet etcetera.

I dialoger med stödmottagare och genom utförda enkätundersökningar kan Tillväxtverket (förvaltande myndighet) konstatera att stödmottagarna generellt anser att den administrativa bördan i att bedriva ett strukturfondsprojekt är stor.

Riksrevisionen har granskat i vilken utsträckning de förvaltande myndigheterna för regionalfondsprogrammen och socialfondsprogrammet utnyttjat de möjligheter till förenkling som erbjudits under programperioden 2007-2013. I sin rapport "Mer att förenkla! Administration i strukturfondsprojekt" (RiR 2012:22) konstaterar Riksrevisionen att stödmottagarna ofta anser att de administrativa kraven försvårar genomförandet av projekten genom att de tar fokus från kärnverksamheten och gör det svårt att arbeta med innovativa idéer och metoder.

Tillväxtverket inledde under hösten 2012 ett samarbete med Svenska ESF-rådet (förvaltande myndighet för det nationella socialfondprogrammet) för att ta till vara de möjligheter som förslaget till strukturfondsförordning för programperioden 2014-2020 ger vad gäller förenklad projektadministration för stödmottagare. I februari 2013 breddades samarbetet kring förenklingsåtgärderna genom att Statens Jordbruksverk, som är förvaltande myndighet för europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs och fiskerifonden, kom med i arbetet. De områden där samarbete mellan fonderna i syfte att minska den administrativa bördan för stödmottagare har påbörjats är främst kring lönekostnader och indirekta kostnader.

Inför programperioden 2014-2020 har Tillväxtverket arbetat aktivt med att se över samtliga steg i förvaltning och genomförande av programmen. Ärendeprocessen som innehåller allt ifrån information om programmen och dess innehåll till ansökningsförfarande, beviljande av projekt, projektredovisning, uppföljning och till slut avslut av projekt, är en viktig del i denna översyn. Utgångspunkten för arbetet har varit erfarenheter som framkommit i det egna arbetet men också erfarenheter som framkommit genom utvärdering och följeforskning samt genom olika revisionsinsatser. Arbetet har bland annat resulterat i följande:

- Tydligare och mer lättillgänglig information till stödmottagare
- En ny och förbättrad elektronisk ansökan "Min Ansökan"
- Förenklade interna arbetsprocesser
- Enklare redovisning för stödmottagarna

Indikativ tidsplan

Se tabell 1, bilaga "Tabeller och bilder Västsverige".

11. ÖVERGRIPANDE PRINCIPER

11.1 Hållbar utveckling

En beskrivning av de särskilda åtgärderna för att ta hänsyn till miljöskydds krav, resurseffektivitet, begränsning av och anpassning till klimatförändringar, motståndskraft mot katastrofer samt riskförebyggande och riskhantering, vid urvalet av insatser.

Miljö

Hållbar utveckling betyder att den nuvarande generationens behov uppfylls utan att de kommande generationernas förmåga att tillgodose sina behov äventyras. Det är en övergripande målsättning för EU och som genomsyrar all unionens politik och verksamhet.

Bättre miljö, jämställdhet samt likabehandling och icke-diskriminering, de tre horisontella kriterierna, är drivkrafter för hållbar tillväxt genom att de sätter fokus på smarta, inkluderande och hållbara lösningar som kan öka innovationsförmågan och minska resurs- och energiförbrukningen. Inom ramen för genomförandet av programmet ska de horisontella kriterierna användas som verktyg för att förbättra och effektivisera arbetet.

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar och kräver såväl regionala, nationella som globala lösningar för att minska ytterligare klimatpåverkan och för att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Inom näringslivet krävs såväl strukturella förändringar som ökad resurseffektivitet, dvs. minskad användning av energi, råvaror och ekosystemresurser. Det är regeringens övertygelse att klimat-, miljö- och energiutmaningarna utgör en möjlighet för teknik-, varu- och tjänsteutveckling i alla branscher. Affärsmöjligheter skapas för svenska företag i och med den växande globala efterfrågan på hållbara och resurseffektiva varor och tjänster.

Målet för miljöpolitiken är att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Regioner och kommuner har ett stort ansvar för att aktivt bidra till det s.k. miljömålssystemet och att miljökvalitetsmålen uppfylls.

Omställningen till en grön ekonomi innebär utveckling av hållbara varor, tjänster och produktionssystem, och kan därigenom minska miljöpåverkan regionalt, nationellt och globalt. Omställningen kan även bidra till en miljödriven näringslivsutveckling i alla branscher och därmed ökat företagande, exportmöjligheter och sysselsättning i både stads- och landsbygdsregioner. Det är därför viktigt att främja utvecklingen av små och medelstora företag som vill ställa om till ett hållbart företagande och även ser det som en konkurrensfördel.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som

projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klassificeringskriterier

Ett gemensamt verktyg för alla regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är klassificeringskriterierna. Dessa säkerställer att samtliga horisontella kriterier beaktas i samtliga projekt, samtidigt som de bidrar till att information lagras om projekten som i ett senare skede underlättar uppföljning och utvärdering. De horisontella klassificeringskriterierna kan också användas som ett verktyg i dialogen med de som ansöker om stöd samt de som beviljats stöd. Klassificeringen görs vid beredningen av varje projektansökan. För att konkretisera klassificeringskriterierna avseende en bättre miljö ska det prövas om miljökvalitetsmålen kan användas i bedömningen. De horisontella kriterierna följs sedan upp löpande under projekttiden.

Bättre miljö

Miljö används aktivt som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller samtliga nedanstående punkter:

- I bakgrunds- och projektbeskrivningen finns en redogörelse för hur miljö används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Aktiviteter och kostnader visar tydligt hur miljö ska användas som verktyg i genomförandet
- I uppföljningen planerar projektägaren att visa hur miljö använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts

Miljö används delvis som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller två av nedanstående punkter:

- I bakgrunds- och projektbeskrivningen finns en redogörelse för hur miljö används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Aktiviteter och kostnader visar tydligt hur miljö ska användas som verktyg i genomförandet
- I uppföljningen planerar projektägaren att visa hur miljö använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts

Miljö används inte som ett verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller ingen av nedanstående punkter:

- I bakgrunds- och projektbeskrivningen finns en redogörelse för hur miljö används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål

- Aktiviteter och kostnader visar tydligt hur miljö ska användas som verktyg i genomförandet
- I uppföljningen planerar projektägaren att visa hur miljö använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning av betydelsen av dessa aspekter i analysen av regionen. Under Kapitel 2 beskrivs inom respektive insatsområde hur dessa aspekter ska inkluderas i insatserna. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

11.2 Lika möjligheter och icke-diskriminering

En beskrivning av de särskilda åtgärderna för att främja lika möjligheter och förhindra diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning i samband med förberedelsen, utarbetandet och genomförandet av det operativa programmet, särskilt när det gäller tillgång till finansiering, med hänsyn till behoven hos olika målgrupper som riskerar att drabbas av sådan diskriminering, särskilt kraven på att säkerställa tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Icke-diskriminering innebär att se människors olikheter som en tillgång, ett verktyg som effektiviserar arbetet för en hållbar tillväxt. Målet för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. En inkluderande regional tillväxt innebär att regionens invånare – oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning eller ålder – har samma förutsättningar att nå inflytande och få tillgång till tillväxtresurser, dvs. kan medverka och bidra på lika villkor i det regionala tillväxtarbetet.

För att öka konkurrenskraften tjänar regioner på att ta till vara hela befolkningens innovationsförmåga och entreprenörskap. Statistik visar att utrikes födda i högre utsträckning startar och driver företag, har högre omsättning i företagen och anställer fler än inrikes födda företagare gör. Utrikes födda kan också bidra till näringslivets internationalisering genom kontakter, språkkunskaper och kännedom om affärsmöjligheter i sina ursprungsländer.

Företag och organisationer som vill öka sin innovationsförmåga tjänar också på att rekrytera bredare och skapa en mindre homogen personalstyrka. Regionalt arbete för rättvis rekrytering, inklusive att lyfta fram arbetsgivare som aktivt arbetar utifrån ett icke-diskrimineringsperspektiv som ambassadörer, är betydelsefullt. Att synliggöra och utveckla kompetens hos invånare med utländsk bakgrund och därigenom förbättra matchningen på arbetsmarknaden och sänka trösklarna in är också viktigt. Unga i utanförskap är en central målgrupp.

Ett aktivt regionalt arbete för integration och icke-diskriminering kan dessutom bidra till hållbar tillväxt genom att öka inflyttningen av utrikes födda med efterfrågad kompetens.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klassificeringskriterier

Ett gemensamt verktyg för alla regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är klassificeringskriterierna. Dessa säkerställer att samtliga horisontella kriterier beaktas i samtliga projekt, samtidigt som de bidrar till att information lagras om projekten som i ett senare skede underlättar uppföljning och utvärdering. De horisontella klassificeringskriterierna kan också användas som ett verktyg i dialogen med de som ansöker om stöd samt de som beviljats stöd. Klassificeringen görs vid beredningen av varje projektansökan. De horisontella kriterierna följs sedan upp löpande under projekttiden.

Likabehandling och Icke-diskriminering

Likabehandling och icke-diskriminering används aktivt som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller samtliga nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur likabehandling och icke-diskriminering används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål.
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur likabehandling och icke-diskriminering ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur likabehandling och icke-diskriminering använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Likabehandling och icke-diskriminering används delvis som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller två av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur likabehandling och icke-diskriminering används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål.
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur likabehandling och icke-diskriminering ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur likabehandling och icke-diskriminering använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Likabehandling och icke-diskriminering används inte som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller ingen av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur likabehandling och icke-diskriminering används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål.
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur likabehandling och icke-diskriminering ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur likabehandling och icke-diskriminering använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning av betydelsen av dessa aspekter i analysen av regionen. Under Kapitel 2 beskrivs inom respektive insatsområde hur dessa aspekter ska inkluderas i insatserna. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

11.3 Jämställdhet mellan män och kvinnor

En beskrivning av hur det operativa programmet bidrar till att främja jämställdhet och, när så är lämpligt, bestämmelser för att säkerställa att jämställdhetsperspektivet integreras både på program- och insatsnivå.

Jämställdhet mellan kvinnor män

Jämställdhet, likabehandling och ickediskriminering samt bättre miljö, de tre horisontella kriterierna, är drivkrafter för hållbar tillväxt genom att de sätter fokus på smarta, inkluderande och hållbara lösningar som kan öka innovationsförmågan, maximera utnyttjandet av kompetens, humankapital och entreprenörskap och minska resurs- och energiförbrukningen. Inom ramen för genomförandet av programmet ska de horisontella kriterierna användas som verktyg för att effektivisera arbetet för en hållbar tillväxt.

Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. D.v.s. ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare, delta i beslutsfattande, utbildning och betalt arbete och ta samma ansvar för hemarbetet.

När kvinnor och män delar makt och inflytande i alla delar av samhällslivet får vi ett mer rättvist och demokratiskt samhälle.

Jämställd regional tillväxt innebär att kvinnor och män har samma förutsättningar att nå inflytande i det regionala tillväxtarbetet och få tillgång till tillväxtresurser. Att välja jämställdhet i planering och genomförande av de regionala strukturfondsprogrammen handlar primärt om att använda jämställdhet som ett medel för att uppnå hållbar tillväxt.

Några huvudskäl till varför ökad jämställdhet kan leda till hållbar tillväxt är att:

- Humankapitalet används effektivare om arbetsmarknaden är jämställd och mindre könssegregerad. Detta innebär bland annat att både kvinnors och mäns kunskap,

- kompetens och entreprenörskap utnyttjas optimalt, vi får fler företag och bättre matchning.
- Ökad jämställdhet i regionens styrning och utveckling ökar det sociala kapitalet och delaktigheten vilket kan bidra till hållbar tillväxt genom att attrahera inflyttning och motverka utflyttning. Något som också är centralt för arbetsmarknadens kompetensförsörjning.
  - Jämställdhet förbättrar företags och organisationers innovationsförmåga, bland annat genom att arbetet blir effektivare om både kvinnor och män deltar i ledning, planering och genomförande.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klassificeringskriterier

Ett gemensamt verktyg för alla regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är klassificeringskriterierna. Dessa säkerställer att samtliga horisontella kriterier beaktas i samtliga projekt, samtidigt som de bidrar till att information lagras om projekten som i ett senare skede underlättar uppföljning och utvärdering. De horisontella klassificeringskriterierna kan också användas som ett verktyg i dialogen med de som ansöker om stöd samt de som beviljats stöd. Klassificeringen görs vid beredningen av varje projektansökan. De horisontella kriterierna följs sedan upp löpande under projekttiden.

Jämställdhet mellan kvinnor och män

Jämställdhet används aktivt som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller samtliga nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur jämställdhet används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur jämställdhet ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur jämställdhet använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Jämställdhet används delvis som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller två av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur jämställdhet används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur jämställdhet ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur jämställdhet använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Jämställdhet används inte som ett verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller ingen av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur jämställdhet används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur jämställdhet ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur jämställdhet använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning av betydelsen av dessa aspekter i analysen av regionen. Under Kapitel 2 beskrivs inom respektive insatsområde hur dessa aspekter ska inkluderas i insatserna. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

12. SEPARATA DELAR

12.1 Större projekt som ska genomföras under programperioden

Tabell 27: Förteckning över större projekt

Projekt	Planerat datum för anmälan/inlämnande (år, kvartal)	Planerat startdatum (år, kvartal)	Planerat slutdatum (år, kvartal)	Insatsområden – Investeringsprioriteringar
---------	---	-----------------------------------	----------------------------------	--

12.2 Resultatram för det operativa programmet

Tabell 28: Resultatram per fond och regionkategori (sammanfattande tabell)

Insatsområde	Fond	Regionkategori	Indikator eller viktigaste genomförandeste g	Om lämpligt, måtenhet	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)		
					Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
1 - Samverkan inom forskning och innovation	Eruf	Mer utvecklade	Forskning, innovation: Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner	Företag			75			300,00
1 - Samverkan inom forskning och innovation	Eruf	Mer utvecklade	Utgifter	Euro			18 149 615			60 498 715,00
2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag	Eruf	Mer utvecklade	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag			279			1 119,00
2 - Konkurrenskraftiga små och medelstora företag	Eruf	Mer utvecklade	Utgifter	Euro			16 132 991			53 776 638,00
3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi	Eruf	Mer utvecklade	Forskning, innovation: Antal företag som samarbetar med	Företag			20			80,00

Insatsområde	Fond	Regionkategori	Indikator eller viktigaste genomförandesteg	Om lämpligt, mätenhet	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)		
					Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
			forskningsinstitutioner							
3 - Innovation för en koldioxidsnål ekonomi	Eruf	Mer utvecklade	Utgifter	Euro			6 049 871			20 166 238,00

12.3 Relevanta partner som deltar i utarbetandet av programmet

Se bilaga "Text Västsverige".

Dokument

Dokumenttitel	Dokumenttyp	Dokumentdatum	Lokal referens	Kommissionens referens	Filer	Skickat den	Skickat av
Förhandsvillkor Västsverige	Programbilagor	2014-dec-10		Ares(2014)4141059	Förhandsvillkor	2014-dec-10	nolofann
Tabeller och bilder Västsverige	Programbilagor	2014-dec-10		Ares(2014)4141059	Tabeller och bilder Västsverige	2014-dec-10	nolofann
MKB Västsverige	Programbilagor	2014-dec-10		Ares(2014)4141059	MKB Västsverige	2014-dec-10	nolofann
Text Västsverige	Programbilagor	2014-dec-10		Ares(2014)4141059	Text Västsverige	2014-dec-10	nolofann
Förhandsutvärdering Västsverige	Programbilagor	2014-dec-10		Ares(2014)4141059	Förhandsutvärdering Västsverige	2014-dec-10	nolofann